PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini - Cena 35 lir
Abb. postale I gruppo

Leto XIX. Št. 38 (5413)

TRST, četrtek 14. februarja 1963

PO OBNOVITVI DELA RAZOROŽITVENE KONFERENCE

Zaskrbljenost izvenblokovskih delegacij zaradi ravnanja jedrskih velesil

Spomenica razvijajočih se držav ženevski konferenci za izkoriščanje znanstvenih in tehničnih dosežkov predlaga ustanovitev novega mednarodnega mehanizma

ŽENEVA, 13. — Voditelji izvenblokovskih držav, ki sodelujejo na ženevski konferenci, so danes na skupni seji govorili o potrebnosti skupnega posredovanja pri jedrskih velesilah, da bi jih pozvali, naj se sporazumejo o ukinitvi jedrskih poizkusov.

Do sedaj niso še nič sklenili. Posvetovanja bodo nadaljevali na petkovi seji, ko bo splošna debata že dovolj napredovala. Medtem se je voditelj ameriške delegacije Foster sestal s številnimi delegati in med drugimi s sovjetskim, z nigerijskim in z demokratom ZAR. Zvečer pa se je pogovarjal s Kuznjecovom.

Voditelj brazilske delegacije Arinos de Melo Franco je agenciji France Presse izjavil, da so izvenblokovske države, zastopane na konferenci, zaskrbljene in iznenadne nad ravnanjem velesil. «Prišlo je do precejšnjega napredka na poti sporazuma, toda kljub temu obstaja še vedno prepad, ki jedrske velesile ne uspejo izpolniti. Vtis imamo, da ga nočejo izpolniti,» je pripomnil Melo Franco. Dodal je izjavil, da mora odbor 18-ih dati prednost vprašanju prekinitve jedrskih poizkusov. Dejal je, da je razumeti, da bi izvenblokovske države zamenjale svoje sedanje predstavnike z diplomati, ki bi sledili delu konference brez aktivnega sodelovanja, če ne bi jedrske velesile pokazale, da imajo resen namen doseči sporazum. Vodilni ameriške delegacije na konferenci Foster je imel danes razgovorov z voditelji izvenblokovskih delegacij.

V Novem Delhiju je indijski list «Indian Express» objavil članek, v katerem pravi, da so Kitajci baje izvedli svojo prvo jedrsko bombo s puščavi Sinkjang, in da so prvotne sunke eksplozije čutili v Indiji in Sikimu v noči 11. januarja. Seizmološki zavod v Novem Delhiju pa je sporočil, da niso registrirali nič nenormalnega v omenjeni noči, kar bi lahko pripisali jedrski eksploziji. Isto je sporočil japonski seizmološki zavod. Tako je japonska komisija za atomsko zanikala, da bi bili zabeležili kakršno koli tako eksplozijo. Predsednik indijske komisije za atomsko energijo je izjavil, da ni bil o nobenega sporočila o kakršnem koli kitajski jedrski dejavnosti. V Washingtonu je predstavnik ameriške komisije za jedrsko energijo dejal, da ni nobenih takih novic, in je potrdile to, kar piše omenjeni indijski list.

Rusko je, da je japonski ministrski predsednik Ikeda izjavil v sredo v parlamentu, da se zdi, da bi Kitajska mogla začeti jedrske poizkuse v roku enega leta ali dveh, da bi potrebno bo deset let, preden bo lahko imela operativno jedrsko orožje.

Na današnji seji konference za preprečevanje znanosti in tehnike v zvezi z nezadostno razvitim deželam so govorili o mednarodnem sodelovanju in o pomoči omenjenim deželam. Iz statistike iz leta 1960 izhaja, da je pomoč razvijajočim se državam prek organizacije OZN znašala nad 449 milijonov dolarjev, medtem ko je neposredna pomoč razvitih industrializiranih držav znašala v istem razdobju nad tri milijarde dolarjev. Dvostranska pomoč, čeprav je večkrat povezana s političnimi pogoji, je po mnenju strokovnjakov bolj v skladu s potrebami razvijajočih se dežel. Vsekakor pa je potrebno razširiti mednarodno pomoč, za katero je potrebna večja koordinacija na vseh področjih sveta. V tem smislu že obstajajo specializirane organizacije. Nekatere delegacije predlagajo predvsem nujnost ustanovitve pomoči v okviru OZN, da se prepreči vsak politični pritisk.

Nekateri francoski strokovnjaki so zagovarjali ustanovitev «znanstvene diplomacije». Po njihovem mnenju se znanstveniki bolje in laže sporazumejo, če se iz njihovih diskusij izloči politika. Zato naj bi imeli oni nalogo, da posredno rešujejo politična, tehnična, gospodarska, finančna in psihološka vprašanja, ki sedaj razdvajajo svet.

Na seji je rektor na univerzi v Bariju prof. Del Prete predložil študijo o dejavnosti in o uspehih «Mednarodnega centra za agronomske študije v sredozemskih državah», ki je bil ustanovljen na pobudo OECD ter Francije, Grčije, Italije, Jugoslavije, Portugalske, Turčije in Španije.

Predstavniki razvijajočih se dežel so sklenili predložiti konferenci OZN v Ženevi osnutek spomenice, ki bi jo potem poslali generalni skupščini, da bi tako zagotovili, da bi se nadaljevali napori in akcija za čimbolj vsestransko izkoriščanje znanstvenih in tehničnih dosežkov v nezadostno razvitih deželah.

Te države sodijo, da bi bila ustanovitev novega mednarodnega mehanizma, vštevši morebitno ustanovitev specializirane agencije OZN, zaželena in koristna za nadaljnje napore svetovne organizacije v tej smeri.

Predlog teh držav so pripravili na sestankih predstavnikov delegacij, ki jim je predsedoval vodja jugoslovanske delegacije Leo Mates. Spomenico so podprle delegacije ZAR, Indije, Alžirije, Pakistana, Etiopije, Indonezije, Burme, Sudana, Tunizije, Brazilije, Cila in vrste drugih držav.

Osnutek spomenice poudarja, da dokumenti sedanje konference OZN, ki so v pripravi, določajo kot namen tega pomembnega posveta, poiskati poti za praktično izkoriščanje napredne znanosti in tehnike na nezadostno razvitih področjih. Prav tako je predvideno, da udeleženci konference razpravljajo o smotrnosti in načinu pomoči, ki bi jo nudile razvite države manj razvitim deželam.

Delegacije teh držav sodijo, da je treba sprejeti nekatere učinkovite ukrepe, da bi konferenca dosegla zaželene rezultate. Po njihovem mnenju je mogoče doseči te cilje, če se okrepi dejavnost OZN in njenih organov, tako da bi lahko zadostili naraščajočim potrebam razvijajočih se dežel. Sodijo, da je treba doseči soglasje o ukrepih za razširitev te dejavnosti tudi na pomembna področja znanosti in tehnike, s katerimi se sedanje specializirane agencije in organi OZN ne ukvarjajo.

Avtorji osnutka spomenice poudarjajo, da je nujno večje sodelovanje organizacij OZN pri izkoriščanju znanosti in tehnike v prid manj razvitim deželam. Prav tako zahtevajo ustrezno predstavništvo in sodelovanje razvijajočih se dežel v raznih organih OZN. Predstavniki razvijajočih se dežel nadalje sodijo, da bi lahko poseben mednarodni organ bolj uspešno in bolj ekonomično izpolnjeval naloge v izkoriščanju znanosti in tehnike, kar je življenjskega pomena za blaginjo človeštva.

Delegacije teh držav poudarjajo, da je treba nujno začeti mednarodno akcijo, katere namen bi bil, razviti znanost in tehniko na zaostalih področjih. Spomenica na koncu poudarja, da je potrebna ustrezna aktivnost organov OZN in da je treba ustvariti mednarodni mehanizem, vštevši ustanovitev agencije, katere delo bi bilo posvečeno nadaljnjim naporom OZN za uspešno izkoriščanje znanstvenih in tehničnih dosežkov v manj razvitih deželah.

Osnutek spomenice bodo obravnavale delegacije na prihodnjih sejah.

Dean Rusk o sodelovanju z evropskimi zavezniki

WASHINGTON, 13. — Ameriški državni tajnik Dean Rusk je izjavil, da morajo dati ZDA Evropi «vedno večji delež odgovornosti pri reševanju mednarodnih vprašanj, in zaradi tega je treba ustvariti učinkovitejši sistem posvetovanj v atlantskem zavezništvu». To je Dean Rusk izjavil na konferenci o zunanji politiki ameriškega državnega departmaja.

Rusk je dalje izjavil, da je kriza, ki jo je povzročil francoski veto proti vključitvi Velike Britanije v skupno tržišče, povzročila razočaranje, toda ni povzročila poraza atlantske politike ZDA. Pripomnil je, da so ZDA «odločene nadaljevati napore za okrepitev vezi z Evropo».

«Ta politika, je nadaljeval D. Rusk, upošteva dejstvo, da evropske države, ki se čutijo gospodarsko močnejše, bi hotele imeti v mednarodnih zadevah delež, ki naj bo v skladu s to njihovo novo močjo. Mi razumemo želje naših atlantskih zaveznikov, da sodelujejo pri svoji jedrski obrambi. Zato smo predlagali večstransko jedrsko silo, ki bo omogočila jedrskim silam in drugim državam, da v celoti sodelujejo pri obrambi Evrope, ne da bi povzročili širjenje jedrskega orožja. V današnji dobi jedrske vojne je obramba svobodnega sveta nedeljiva».

Nato je Rusk izjavil, da se morajo ZDA istočasno posvetovati z evropskimi zavezniki ne samo o gospodarskih zadevah, temveč o vedno večjem številu mednarodnih zadev. Pripraviti je treba učinkovitejše sisteme posvetovanja. Rusk je izjavil, da v zvezi s tem vidi tudi vedno večjo vlogo za Japonsko, ki je tudi industrijska država v razmahu in ki se vedno bolj približuje Evropi in Ameriki. «Vendar pa ne moremo pričakovati, da bi naši evropski prijatelji prevzeli odgovornost v mednarodnem merilu, če ne bodo sodelovali z nami tudi pri političnih in strateških odločitvah v mednarodnem merilu».

Rusk je dalje izjavil, da nameravajo ZDA v največji meri uporabljati zakon o razvoju mednarodne trgovine in da nimajo nobenega namena vključiti se v kako novo gospodarsko skupino industrijskih držav izven evropskega skupnega tržišča. Ponovil je, da bodo ZDA «branile svobodo zahodnega Berlina» in da komunizem «zgublja svojo moč».

JUGOSLOVANSKI NOVINARJI PRI TITU

Za objektivno poročanje o razmerah v inozemstvu

Za krepitev socialističnih sil na svetu, toda brez vmešavanja v notranje zadeve drugih držav

BEOGRAD, 13. — Predsednik republike maršal Tito je predvčerajšnjim sprejel člane predsedništva *Zveze novinarjev* Jugoslavije, da bi se seznanil z aktualnimi vprašanji jugoslovanskega novinarstva.

V razgovoru z novinarji in v odgovoru na njihova vprašanja je predsednik Tito prikazal svoje poglede na probleme novinarstva in na nekatera aktualna družbena, kulturna, notranje in zunanjepolitična vprašanja.

Maršal Tito je poudaril važnost politične in strokovne izobrazbe novinarjev, katerih dolžnost je, da sodelujejo pri formiranju socialističnega človeka in socialističnih odnosov.

V zvezi s tem je dal nekatere kritične pripombe k delu in vsebini časnikov in obravnaval še nekatera druga vprašanja tiska. Med drugim je dejal, da je v uredništvih morda premalo ljudi, specializiranih za posamezne probleme. V dopisih iz inozemstva morajo jugoslovanski dopisniki dajati jugoslovanski javnosti na primeren način pravo sliko tuje dežele, njenega družbenega ustroja in gospodarstva. Tisk mora na znanstveni osnovi zasledovati politična, gospodarska in kulturna dogajanja doma in na tujem. Kritika je potrebna, toda ne sme biti kritizerska. Prav tako se ne sme pisati samo o negativnih niti samo o pozitivnih stvareh, temveč realno prikazovati stvari z vsemi negativnimi in pozitivnimi elementi.

Tito se je nato dotaknil nekaterih vprašanj v zvezi s kulturo in je ugotovil, da abstraktna smer v jugoslovanskem slikarstvu zadnje čase prevladuje, medtem ko se realizem nekako potiska v stran. Kaže, je dejal Tito, da je tako stališče prevladalo pri tistih, ki niso sposobni napraviti nekaj, kar ima umetniško vrednost. Mislili so, da s tem, da napravijo večjo packo na platnu, lahko skrijejo svoje neznanje in ga prikažejo kot veliko umetnost. Tito je dejal, da se nihče ne misli boriti z administrativnimi ukrepi proti abstrakciji v umetnosti, toda da država in družbene ustanove v bodoče enostavno ne bodo odkupovale brezvrednih del. Tu ne gre za nikako gonjo proti Zahodu, zlasti ker je jugoslovanska kultura del zahodne kulture, toda so stvari, ki prihajajo z Zahoda, ki jih tudi na Zahodu nimajo za del svoje kulture.

Podobno je tudi z razno šund literaturo, ki jo tudi jugoslovanski tisk pogostoma ponatiskuje. Tudi ta literatura ni izraz zahodne kulture, ki je sicer na zelo visoki stopnji, je dejal Tito.

Razgovor z novinarji se je s tem prenesel na vprašanje integracije na kulturnem področju. Če hočemo ustvariti socialistično kulturo, tedaj mora biti jugoslovanska, to je last vseh naših narodnosti. Osnovnošolska izobrazba mora biti v vseh republikah ista. «Pri tem, je dodal Tito, ne mislim na jezik in na navade, temveč na programe, ki morajo biti na liniji splošne jugoslovanske skupnosti. Skupna in enotna mora biti vzgoja otrok v duhu marksizma in leninizma. Otroci se morajo v šolah usmerjati na potrebe enotne jugoslovanske socialistične skupnosti. Programi se morajo menjati v tem smislu, da se ne govori preveč samo o preteklosti lastnega ljudstva, in da otroci ne bi dobili napačnega pojmovanja v odnosih do drugih narodnosti».

Potem ko je omenil važnost in potrebo integracije na gospodarskem področju, je Tito v zvezi z jugoslovansko zunanjo politiko dejal, da Jugoslavija ne misli menjati svoje politične koeksistence, prijateljstva in sodelovanja z vsemi državami na enakopravnih osnovah. «Kot socialisti», je dejal maršal Tito, «smo za to, da se krepi socializem in da se v zunanji politiki uporabljajo vsa dovoljena sredstva v borbi za širjenje socializma in krepitev socialističnih sil na svetu.

Toda to naše stremljenje mora biti v skladu z našimi koncepcijami koeksistence med državami ne glede na razlike v družbenih sistemih, kar pomeni, da se ne smejo vmešavati v notranje zadeve drugih držav. Prav tako naše pojmovanje koeksistence z državami s socialističnim družbenim sistemom ne sme biti statično temveč dinamično. Na mednarodnem področju moramo sodelovati z drugimi državami v vseh vprašanjih, kjer je to mogoče, in ne smemo a priori zavračati vse, kar na primer prihaja od Zahoda, ne da bi pri tem upoštevali, kaj je pozitivno, oziroma negativno, temveč moramo kritično gledati, pravilno ocenjevati in zavračati to, kar v javnosti nima prave veljave. Potrebno je na vse to gledati kritično, kakor tudi na lastne slabosti,» je zaključil Tito.

B. B.

Adenauer sprejel Gilpatrica

BONN, 13. — Ameriški državni podtajnik za obrambo Gilpatric je prišel danes iz Rima v Bonn, kjer se je najprej sestal z ministrom za obrambo von Hasselom, zatem pa s kancelerjem Adenauerjem. Pri obeh razgovorih je bil navzoč tudi zunanji minister Schroeder.

Govorili so «o novi strategiji NATO». Jutri bo Gilpatric odpotoval v Pariz. Po razgovorih z Adenauerjem je Gilpatric odšel na kosilo k podtajniku v obrambnem ministrstvu Hopfu.

Ob zaključku razgovorov so objavili skupno poročilo, ki pravi, da je «v zadevah, ki se tičejo NATO, bilo doseženo popolno soglasje». Sporočilo dodaja, da je Adenauer poudaril važnost tesnejšega sodelovanja med ZDA in Zahodno Nemčijo za nadaljnjo okrepitev zahodnega zavezništva. Sporočilo pravi na koncu, da sta kancler in Gilpatric govorila tudi «o najnovejšem političnem razvoju».

V Parizu se bo Gilpatric razgovarjal tudi z vrhovnim poveljnikom NATO v Evropi generalom Lemnitzerjem. Ni znano, ali bo stopil v stik s člani francoske vlade.

MERAN, 13. — Patrulja karabinjerjev je v zgornji dolini Senales našla pol kg tritola, ki je bil zavit v nepremočljiv papir in torej dobro ohranjen. Zraven je bilo kakih 10 detonatorjev.

MESSINA, 13. — Šele sedaj so vzpostavili zvezo občine Floresta z ostalim svetom, potem ko je bila zaradi snega ta občina izolirana od 20. januarja.

DANES

V Ženevi se nadaljujeta obe važni mednarodni konferenci: razorožitvena in konferenca za uporabljanje znanosti in tehnike v prid nezadostno razvitim deželam. Prva sicer ni včeraj zasedala, pač pa so se njeni najvidnejši člani pogosto sestajali in med temi sestanki je morda najvažnejši sestanek med ameriškim delegatom Fosterjem in sovjetskim delegatom Kuznjecovom. Kot smo že včeraj poudarili, že sam začetek četrtega zasedanja te konference ne kaže najbolje. Nekaj podobnega je izjavil včeraj tudi brazilski delegat: «Prišlo je do precejšnjega napredka na poti do sporazuma, toda kljub temu obstaja še vedno prepad, ki ga jedrske velesile niso uspele izpolniti. Vtis imamo, da ga nočejo izpolniti.» Nato je pa posredno zagrozil, da bi izvenblokovske države zamenjale svoje sedanje predstavnike z diplomati, ki bi samo sledili delu konference brez aktivnega sodelovanja, če ne bi jedrske velesile pokazale, da imajo resen namen, doseči sporazum.

Na drugi konferenci pa so včeraj razpravljali o pomoči nerazvitim deželam in ugotovili, da je znašala leta 1960 taka pomoč skoraj tri in pol milijarde dolarjev, in sicer: pomoč prek OZN 449 milijonov dolarjev, neposredna pomoč 16 industrijskih držav pa nad tri milijarde dolarjev.

Iz Bagdada poročajo, da je življenje v Iraku povsem normalno, čeprav je videti na strateških točkah mesta tanke in oddelke vojakov ter kroženje članov narodne garde. Novi predsednik Iraka Aref je izjavil, da je smoter revolucije uresničenje «enotnosti, svobode in socializma v okviru nauka islamske vere» in pa «veliki arabski narod». Novi zunanji minister Šabib pa je dejal, da se bo vlada potrudila vzpostaviti zvezo med Kurdi in Arabci, da vlada proučuje spor z Arabsko ligo in da ne bo štedila z napori, da se doseže arabska enotnost.

V maroški prestolnici se je nadaljevala tudi včeraj konferenca predstavnikov Maroka, Alžirije in Tunizije, in sporočeno je bilo, da so temelji za sporazum med Alžirijo in Tunizijo postavljeni, ter da obravnavajo sedaj skupna vprašanja, ki jih morajo rešiti vse tri arabske države.

V Washingtonu pa se zdi, da je ameriški državni tajnik Dean Rusk upošteval ugotovitev novinarja Lippmanna, da se je namreč de Gaulle prepričal, da smo prišli do konca tistega povojnega položaja, ko so ZDA bile branitelj in bankir Zahodne Evrope. Rusk je namreč izjavil, da morajo dati ZDA Evropi večji delež odgovornosti pri reševanju mednarodnih vprašanj, ker se evropske države čutijo gospodarsko močnejše, in naj bo njihov delež v skladu s to njihovo novo močjo. Toda Rusk je takoj dodal: «Prav zato smo predlagali večstransko jedrsko silo...». No, kot vemo, se de Gaulle prav tej jedrski sili upira, kajti vse kaže, da mu trenutno zadostuje zavezništvo z Adenauerjem, ki ga počasi razširja preko Pirenejev še na fašista Franca.

PICCIONI O SMERNICAH ITALIJANSKE ZUNANJE POLITIKE

Podmornice z raketnimi izstrelki «Polaris» ne bodo imele svojih oporišč v Italiji

Tudi poslanska zbornica odobrila revizijo senatorskih volilnih okrožij v Furlaniji-Julijski krajini - Minister La Malfa o vzrokih naraščanja draginje - Intervju Nennija za ilustrirani tednik «Oggi»

RIM, 13. — S 343 glasovi proti 41 je poslanska zbornica odobrila zakonski osnutek o reviziji senatorskih volilnih okrožij za Furlanijo-Julijsko krajino, ki ga je senat že odobril; hkrati je s 359 glasovi proti 25 odobrila s tajnim glasovanjem ukrep o skrajšanju vojaškega roka od 18 na 15 mesecev v vojski in letalstvu in od 28 na 24 mesecev v mornarici; s 314 glasovi proti 70 pa je odobrila ukrep v korist srednjih in majhnih industrijskih obratov ter obrtništva.

Parlamentarna komisija za nadzorstvo nad radijskimi in televizijskimi oddajami je danes določila spored za nastope predstavnikov političnih strank na televiziji v predvolilni kampanji. Na oddaji «Volilna tribuna» (ki bo trajala eno uro: 15 minut bo govoril predstavnik stranke, 45 minut pa bo odgovarjal na vprašanja novinarjev) bo v torek 19. t.m. nastopil notranji minister Taviani; v četrtek 21. t.m. tajnik KD Moro; v petek 22. t.m. tajnik KPI Togliatti; v soboto 23. t.m. tajnik PSI Nenni; v ponedeljek 25. t.m. tajnik MSI Michelini; v torek 26. t.m. tajnik PLI Malagodi; v sredo 27. t.m. tajnik PSDI Saragat; v četrtek 28. t.m. tajnik PDIUM Covelli in v petek 1. marca tajnik PRI Reale. To prvo serijo nastopov bo zaključil 2. marca predsednik vlade Fanfani.

Po 2. marcu pa bodo sledile oddaje vsak torek in vsak četrtek, na katerih bodo predstavniki strank govorili po 10 minut; v zadnjem tednu pred volitvami pa bo naslednji vrstni red: 22. aprila, Reale in Covelli, 23. aprila, Saragat in Malagodi; 24. aprila, Michelini in Nenni; 25. aprila, Togliatti in Moro; 26. aprila pa bo predsednik vlade Fanfani zaključil volilno kampanjo. 28. aprila bodo splošne volitve.

V senatni komisiji za zunanje zadeve je zunanji minister Piccioni obrazložil smernice italijanske zunanje politike: v odnosih med velesilami se Italija zavzema za miroljubno reševanje splošnih vprašanj in za zmanjšanje mednarodne napetosti; glede vključitve Velike Britanije v evropsko gospodarsko skupnost smatra pogajanja v Bruslju le za prekinjena, ker ostaja zvesta načelu gospodarske in politične integracije Evrope z Veliko Britanijo; spričo tega proučujejo z Nemčijo, Beneluxom in Veliko Britanijo, kako bi dosegli ta smoter brez «nacionalističnih odklonov»; kar zadeva pogodbo med de Gaullom in Adenauerjem, ima Italija svoje pridržke, pa tudi v Nemčiji prevladuje mnenje, da je treba pregledati, ali določbe te pogodbe niso morda v nasprotju z obvezami do evropske skupnosti in atlantskega zavezništva; italijanska vlada je naklonjena multilateralni sili NATO, ki je sicer šele v proučevanju, vendar pa je že sedaj gotovo, da bodo na južnem področju atlantskega zavezništva (Italija, Turčija) odstranili raketna oporišča z izstrelki «Jupiter», kar bodo nadomestili s podmornicami, oboroženimi z raketami «Polaris», katerih oporišča pa ne bodo v Italiji; glede razorožitve bo Italija podpirala vsakršen ukrep na poti splošne kontrolirane razorožitve, predvsem pa si bo prizadevala za sklenitev sporazuma o ukinitvi jedrskih poizkusov.

V diskusiji o poročilu Picclonija je Ferretti (MSI) podčrtal potrebo po enotnosti Evrope in je kritiziral golistično zamisel evropeizma!

V senatu so zaključili razpravo o komunistični resoluciji glede naraščanja draginje. Minister La Malfa je v odgovor pripomnil, da pojava naraščanja cen ni moč zanikati, vendar pa da je to posledica različnih vzrokov, izključeno pa da je, da bi šlo pri tem za proces inflacije. Splošni pokazatelj življenjskih stroškov se je sicer dvignil za 5,8 odstotka, vendar pa so se mezde in plače dvignile povprečno za 15 odst. Vzroki naraščanja cen so prehodnega značaja in njihov vpliv bo izginil prej ali slej; vlada ne bo štedila z napori, da bi se to zgodilo čimprej; v ta namen je uvozila znatne količine proizvodov široke potrošnje, da bi tako dosegli v čim krajšem času novo ravnotežje med proizvodnostjo, dohodki in cenami. To ravnotežje je tudi glavni smoter politike gospodarskega načrtovanja, ki se bo uveljavila v prihodnji zakonodajni dobi.

Na jutrišnjem zasedanju bo na dnevnem redu zakon o obdavčenju naraščajoče vrednosti gradbenih zemljišč in nadaljevanje razprave o novih higienskih predpisih glede proizvodnje in prodaje živil in pijač.

V intervjuju za ilustrirani tednik «Oggi» je tajnik PSI Nenni ponovno pojasnil razloge, zaradi katerih so socialisti prekinili sodelovanje s KD, vendar pa niso hoteli povzročiti vladne krize, ker bi to koristilo le desnici, hkrati pa bi preprečilo odobritev važnih zakonskih ukrepov, med temi tudi dokončno odobritev zakona o avtonomni deželi Furlanija - Julijska krajina in vrsto drugih socialnih ukrepov. Na vprašanje, ali bo to stališče PSI koristilo stranki na bližnjih volitvah, ali pa ji bo škodovalo, je Nenni dejal, da so bili socialisti zainteresirani za to, da bi šli na volitvah z vladno levega centra, ki bi uresničila ves svoj program; to ni bilo mogoče zaradi umika KD glede uveljavljenja deželne ureditve; zaradi tega so morali tudi socialisti prekiniti sporazum s KD; «naj nam to koristi ali ne, taka je bila naša dolžnost», je poudaril Nenni. Na vprašanje, kakšne pogoje bi postavil PSI v primeru, da bi ga zaprosili za sodelovanje v vladi, je Nenni dejal, da je glavni pogoj uresničenje programa levega centra, začenši z uveljavljenjem deželne ureditve; šele potem bi nastala možnost sporazuma za celotno zakonodajno dobo. Na vprašanje glede odnosov s komunisti in na vprašanje ali bi PSI pristal ali pa bi odklonil zahtevo po ločitvi od komunistov v občinskih in pokrajinskih upravnih odborih, če bi bil to pogoj za sestavo nove vlade, je Nenni dejal: «Vprašanja, kakršno je vprašanje odnosov med delavskimi strankami, ni odvisno od zunanjih pogojev. Ti odnosi se razvijajo in se tu globlje spreminjajo, kakor se je to dogajalo po letu 1956 in kakor se dogaja — toda v funkciji koncepcije, ki jo imajo socialisti in komunisti o splošnih koristih delavcev — brž ko nastanejo v družbi novi pogoji in možnosti glede demokratične borbe delavcev za oblast in sodelovanje v oblasti».

Na vprašanje, ali bodo socialisti ponovno predložili svoj zakonski predlog o tako imenovani «majhni razporoki», je Nenni dejal, da ne vidi razloga, čemu se to ne bi zgodilo, ker problem obstaja in je skrajno mučen: neko rešitev je treba vsekakor poiskati.

Indonezija se bo odločno upirala ustanovitvi velike malajske federacije

Nudila bo vso pomoč brunejskemu ljudstvu v odporu proti tem načrtom

DŽAKARTA, 13. — Indonezijski zunanji minister Subandrio je agenciji «Antara» izjavil, da bo Indonezija dala vso svojo pomoč odporu brunejskega prebivalstva proti ustanovitvi velike malajziske federacije. Minister je dodal, da bi se osvobodilno gibanje severnega Borneja, ki je velike važnosti za Indonezijo, da prepreči, da bi malajska vlada razširila svoje ozemlje do indonezijske meje.

Subandrio je dodal, da priključitev severnega Borneja k Malaji ne bi prineslo neodvisnosti tamkajšnjemu ljudstvu. Če bo ustanovljena velika malajska federacija, bo neizbežno prišlo do spopada.

Minister za obrambo v malajski vladi pa je izjavil, da bo Malajzija poslala svojo vojsko «zaradi ohranitve stališča Indonezije do ustanovitve federacije». V malajskem prestolnici so danes aretirali člane malajske socialistične stranke zaradi «prevratnega delovanja». Uradno sporočilo pravi, da so bili omenjeni voditelj v tesnem stiku z indonezijsko komunistično partijo, da bi ustanovil «tajno gibanje s prevratne namene» ter da je bil v tesnem stiku z organizacijami upora v Bruneju.

Indonezijski krogi izražajo trdno prepričanje, da «z vsemi sredstvi, s katerimi bo na voljo», preprečijo ustanovitev Velike Malaje, o kateri pravijo, da bi pomenila očitno neokolonializem in bi bolj ogrožala sosede, v največji meri pa bi neposredno ogrožala Indonezijo.

Tu ponovno poudarjajo, da bi bil s to novo državno tvorbo — če bi jo sploh vzpostavili — samo formalno ukinjen kolonializem na tem področju. Velika Malaja bi očitno zagotavljala ekonomske interese prejšnje kolonialne države, zlasti pa je vznemirljivo, da bi tuje države lahko imele velika vojaška oporišča na področjih neposredno ob mejah z Indonezijo.

Kakor znano, pripadajo tri četrtine Kalimantana (Borneo) Indoneziji, samo četrtina pa je pod kolonialno upravo. Vendar pa je Kalimantan celota ne le v geografskem pogledu, ampak tudi etnično, kulturno in nacionalno.

Tu poudarjajo, da Indonezija nima nobenih zahtev do katerega koli tujega ozemlja, tudi ne do severnega Kalimantana, da pa ne more mirno preko poskusov, da bi prav ob njenih mejah vzpostavili državno tvorbo, ki je očitno sovražna Indoneziji.

Kohler odpotoval v Moskvo

NEW YORK, 13. — Ameriški poslanik v Moskvi Kohler je odpotoval sinoči z letalom iz New Yorka v Moskvo po desetdnevnih posvetovanjih s Kennedyjem in z voditelji ameriške zunanje politike.

Poslanik je izjavil, da so bili njegovi razgovori s predsednikom in z Deanom Ruskom zelo koristni, ni pa hotel povedati, o čem so se razgovarjali. Pripomnil je samo, da «ni moč vedno zaupati brzojavkam vsega, kar se hoče povedati».

Magrebska konferenca

RABAT, 13. — V maroški prestolnici se nadaljuje konferenca magrebskih držav, to je Maroka, Alžirije in Tunizije. Sinoči je maroški kralj predsedoval dolgi seji, ki se je končala ob treh zjutraj. O tej seji je maroško ministrstvo za informacije sporočilo, da so temelji za sporazum med Alžirijo in Tunizijo postavljeni in da so na konferenci načeli skupna vprašanja, ki jih morajo rešiti vse tri države arabskega magreba.

MOSKVA, 13. — Laoški kralj Savang Vatana je skupno z delegacijo laoške vlade, ki ju vodi Suvana Fuma, prišel danes v Moskvo.

MANTOVA, 13. — Ker plavajo po reki Padu ogromne ledene plošče, ki imajo tudi po več sto kv. metrov in so debele do 30 cm, so zaprli promet čez most na splavih v Borgoforte.

Izjave Arefa o odnosih s Kuvaitom

Zunanji minister je izjavil, da bo nova vlada vzpostavila vezi med Kurdi in Arabci

BAGDAD, 13. — V intervjuju agenciji Srednji vzhod je novi iraški predsednik Aref izjavil, da je začel pripravljati in organizirati revolucijo, odkar je bil izpuščen iz zapora julija 1961. Dodal je, da je bil podvržen nadzorstvu, vendar pa se je lahko posvetil pripravam za državni udar zaradi podpore prijateljev.

Nato je Aref izjavil, da so smotri revolucije naslednji: «Uresničiti enotnost, svobodo in socializem v okviru nauka islamske vere.» Glede Kasemovega režima je Aref izjavil: «Oportunisti, reakcionarji in komunisti so izkoristili samoljubje in samovoljo generala Kasema ter potvorili načela revolucije od 14. julija. Toda Kasem je dobil svojo kazen: predvsem se je bal za svoje življenje in ni se obotavljal žrtvovati na stotine drugih življenj, da reši svoje.»

Na vprašanje, kakšna bo usoda članov prejšnjega sveta suverenosti in bivših ministrov, je Aref odgovoril: «Revolucionarni svet je že sodil nekatere obtožence. Proti drugim se sedaj vodi preiskava v pričakovanju zakonitega postopka proti njim. Tisti, katerih nedolžnost bo dokazana, bodo izpuščeni».

Glede Kuvaita je Aref izjavil: «Mi sestavljamo eno samo in edino deželo in ne bomo dovolili imperializmu, da bi se vrinil v naše vrste. Pripravljeni smo pomagati našim arabskim bratom v Kuvaitu, ko bodo to želeli. Naš pravi smoter je veliki arabski narod».

Bagdadski radio je nocoj javil, da je dejavnost v pristanišču v Basori spet normalna.

Zunanji minister Šabib je na tiskovni konferenci izjavil, da bodo zatrli vse morebitne poizkuse kogar koli, da bi se polastil oblasti. Dodal je, da se bo revolucija trudila, da vzpostavi vezi med Kurdi in Arabci, in da bo nova vlada delovala za uresničenje arabske enotnosti. Dalje je minister izjavil, da vlada ne bo dovolila vmešavanja v iraške zadeve od zunaj. Glede odnosov z Arabsko ligo je minister izjavil, da sedaj proučujejo spor med Bagdadom in ligo, ker novi režim ne bo štedil z napori, da se doseže arabska enotnost. Izrazil je tudi upanje glede zadovoljivega kompromisa s Kuvaitom.

Tudi v Bagdadu je življenje povsem normalno. Vendar pa se na strateških točkah vidijo veliki tanki in oddelki vojakov. Po ulicah krožijo tudi člani narodne garde z zelenimi trakovi na rokavih.

Kakor so danes javili, so generala Kasema usmrtili v koncertni dvorani bagdadskega radia. Umrl je pogumno in ni dovolil, da mu zvežejo oči. Njegove zadnje besede so bile: «Lahko me ubijete, toda moje ime bo ostalo povezano z zgodovino iraškega ljudstva». Kasem se je predal okoli 6. ure zjutraj, in usmrtili so ga ob 13.30. Preden so boji prenehali, je imel Kasem več telefonskih pogovorov z voditelji revolucionarnega sveta in še posebej s polkovnikom Arefom, ki je od njega zahteval, naj se brezpogojno preda. Ko so boji prenehali, so padalci vdrli v palačo ministrstva za obrambo in aretirali Kasema, ki je bil v mošeji v notranjosti palače. Vojaki ga niso hoteli ustreliti na mestu in so ga pripeljali na sedež bagdadskega radia, skupno z drugimi častniki.

Danes so javili, da so novo iraško vlado priznale tudi Indonezija, Etiopija in Španija.

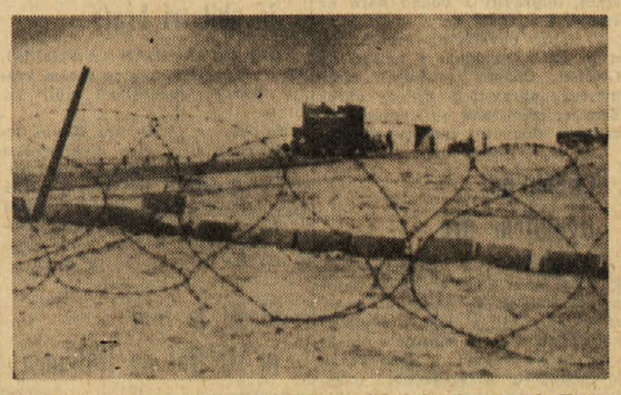

Kuvait je zaprl svoje meje z Irakom, takoj ko je general Kasem zahteval priključitev tega ozemlja k Iraku. Na meji so potegnili bodečo žico

Težko je mlademu predsedniku s predsednikoma starcema

Ko je de Gaulle zaloputnil Angležem vrata, skozi katera bi morali priti v Skupno evropsko tržišče, se je zgodilo nekaj, kar je veliko več kot samo to, da je Britanija ostala zunaj «šestorice»: francoski predsednik je odkrito in nedvoumno postavil svojo idejo o «Evropi kot tretji atomski velesili, neodvisni od ZDA», proti Kennedyjevi široki, ves Zahod obsegajoči zamisli o «Atlantski skupnosti». Kocka je padla, stekel je neogibni proces, začela se je logična polarizacija. Posredujemo članek, ki ga je na to temo objavil pariški «Express».

Mladi predsednik Združenih držav je v stanju, ki bi ga bilo treba označiti kot «hladen bes». Ne bi namreč smel napačno razlagati relativno mirnost, s katero je sprejel dvojni «ne» generala de Gaulla: «ne» za vstop Anglije v šestorico in «ne» za ameriške rakete Polaris. Ne bi torej smeli napak razlagati te relativne mirnosti, kajti tudi Kennedy se lahko pokaže kot zelo trmast, če nekdo prekriža njegove načrte; za seboj pa ima svojo javnost.

Američane ni presenetilo stališče šefa države — to stališče je bilo znano že prej — presenetila jih je brutalnost, s katero je to stališče obrazložil. Če lahko verjamemo nekomu, ki je v Beli hiši kot doma, «je eden izmed Kennedyjev skočil do stropa», ko je slišal za de Gaullove izjave.

V Washingtonu menijo, da general de Gaulle ni samo otežil vstopa Britanije v Skupno evropsko tržišče, marveč ga je preprosto onemogočil. V načinu, kako je francoski predsednik zavrnil ameriško ponudbo za rakete Polaris — to ponudbo je označil kot ameriški manever, ki naj bi zagotovil Združenim državam še naprej atomski monopol — pa vidijo Američani globok prezir.

Tisti Američani, ki do vratu tiče v antikomunistični kampanji, pa vidijo v de Gaullovih načrtih pošastno senco «evropskega nevtralizma» in že razmišljajo o morebitnih posledicah.

DRUGI WATERLOO

Pod naslovom «Za koga nas pa imajo?» piše James Reston v New York Timesu:

«De Gaullov položaj temelji na dveh postulatih:

1. da si Združene države resnično prizadevajo spraviti Britanijo v Skupni trg zato, da bi anglosaksonci lahko kontrolirali Evropsko skupnost;

2. da bi Združene države utegnile stati ob strani, če bi bila Evropa napadena z atomsko oboroženo silo, ako bi smatrale, da bi s tem lahko prihranile atomski napad na svoje ozemlje; to ne glede na večkratne ameriške izjave, da bodo vsak napad na ozemlje svojih zaveznikov imele za napad na svoje ozemlje.»

...«Ideja o Evropi brez Britanije in z evropsko obrambo, ki bi bila neodvisna od Združenih držav, je brez dvoma zapeljiva za Francoze in nemara tudi za Adenauerja. De Gaulle je evropski Walter Mitty, ki je v svojih sanjarjenjih zmagovito podoživljal drugo bitko pri Waterlooju. Toda tudi mi imamo svoja čustva in svoje politične ljudi. Če se de Gaulle in Adenauer sporazumeta, da se bosta borila proti «zaroti» Anglije in Združenih držav, potem vsi Kennedyji, kar jih premorejo ZDA, ne bodo mogli pomiriti senatorjev v Združenih državah.»

...«Če ta dva gospoda zahtevata od nas, naj razumemo njuno željo po francosko-nemški pomiritvi, bosta našla pri nas vso podporo in naše molitve bodo z njima. Toda, če pričakujeta, da bomo sodelovali z gaullistično Evropo, ki zavrača in ponižuje Britanijo ter prezira pomorske države, če mislita, da bomo sodelovali z Evropo, ki se je zaprla v svoj protekcionizem in ki so ji interesi kontinenta več kot interesi Atlantske skupnosti, potem pričakujeta in upata natanko to, česar mi nismo še nikoli storili in česar ne bomo nikoli storili. Adenauer v sedanjem trenutku ni pred izbiro «Anglija ali Francija», marveč pred alternativo «Združene države ali Francija».

ZARADI NESPOSOBNOSTI

Predsednik Kennedy, da povemo po resnici, ne gradi svojih upov na trdnosti kanclerja Adenauerja nasproti generalu de Gaullu. Računa sicer na to, da si bo kancler prizadeval, pa čeprav nerad, prepričati svojega sobesednika, naj pusti priprta vrata za pogajanja, toda Kennedy prav tako dobro ve, da so Angleži Adenauerju skoraj tako antipatični kot de Gaullu. Ta antipatija do Angležev izvira iz prvih povojnih dni. Takrat so britanske okupacijske sile postavile Adenauerja za župana v Kölnu, kmalu nato pa so ga odstavili «zaradi nesposobnosti , ker ni pustil posekati vseh dreves v mestu, da, bi dobili les za kurjavo, ki je je takrat močno primanjkovalo. Tega Adenauer ni nikoli pozabil niti odpustil. Kljub pritisku, ki ga v probritanski smeri izvajajo nanj politični in industrijski krogi Zah. Nemčije, je stari kancler trdno prepričan, da so Angleži v dnu duše «protinemško razpoloženi».

Mlada ekipa predsednika Kennedyja čaka na odhod kanclerja Adenauerja, ki se bo umaknil to jesen. Potem bodo Američani lahko vodili razgovore z novo generacijo zahodnonemških vodilnih politikov, z generacijo, ki ni več navezana na koncepcije hladne vojne, koncepcije, ki so pooseb-ljale ekipo Adenauer-Dulles.

Kennedy je prepričan, da je usoda na strani štiridesetletnikov, ne pa na strani tistih, ki nosijo sedem ali osem križev. Kot de Gaulle je tudi ameriški predsednik prepričan, da obstaja neizbežen «zgodovinski razvoj», ki bo pripeljal do okrepitve Atlantske skupnosti. Po njegovem mnenju je de Gaullov nacionalizem obsojen na gotov propad, kot je razvoj obsodil na propad ladje na jadra.

Kennedy ima na razpolago več orožij, da bi se uprl de Gaullovi ofenzivi. Eno orožje mu je skoval kongres, ko je izglasoval «Zakon o razvoju trgovine». Ta zakon pooblašča predsednika, da se pogaja z vsako državo ali z razširjenim Skupnim tržiščem (vštevši Britanijo) za ustanovitev velikega «atlantskega tržišča». Ogromne možnosti ameriškega trga so dokaj zapeljive za francoske partnerje v okviru Skupnega tržišač in lahko smo prepričani, da bo Kennedy to do kraja izrabil.

Drugi adut, ki ga ima Kennedy v rokah, je odločnost, s katero se ostalih pet članov Skupnega tržišča protivi, da bi pretrgalo zveze z Britanijo. V Bruslju proučujejo načrt za nadaljevanje pogajanj z Britanci, pa četudi bi se Francija umaknila. Ta načrt podpirajo ljudje, kot so Walter Hallstein, predsednik izvršne oblasti Skupnega tržišča, nadalje belgijski zunanji minister Paul-Henry Spaak ter Jean Monnet, ki je eden izmed tvorcev evropske ideje in predsednik akcijskega odbora za združene države Evrope.

«Vsi ti ljudje so pripravljeni raje uničiti organizacijo, ki so jo ustanovili, kot pa bi jo prepustili generalu de Gaullu,» piše Nova Belof v britanskem «The Observer». Kennedy upa, da bodo boj za vstop Britanije v Skupno evropsko tržišče začeli in izbojevali Evropejci sami. Prav zaradi tega se je doslej vzdržal vsake direktne intervencije.

JOHN BARLEY,
Express

V okviru neprestanega medsebojnega obračunavanja so v torek zjutraj neznanci pripeljali pred hišo mafijca Salvatora Greca v predmestju Palerma avtomobil «1100», v katerem je bila bomba iz plastika. Dolga vžigalna vrvica, ki je precej časa tlela, je omogočila zlikovcem, da so se pravočasno umaknili. Eksplozija je do polovice porušila hišo, v kateri pa na srečo ni bilo nikogar. Avtomobil je popolnoma razneslo

Včeraj so v Ljubljani pokopali Frana Albrehta

LJUBLJANA, 13. — Na ljubljanskem pokopališču so danes slovesno pokopali posmrtne ostanke uglednega slovenskega književnika, esejista in gledališkega kritika Frana Albrehta. Pogreba so se med drugimi udeležili člani CK ZKJ Boris Ziherl, tajnik republiškega sveta za kulturo in prosveto Beno Zupančič in rektor ljubljanske univerze dr. Maks Šnuderl.

Ob navzočnosti najuglednejših zastopnikov kulturnega življenja Slovenije in mnogih prijateljev so se od pokojnika poslovili v imenu Zveze književnikov Jugoslavije France Bevk, v imenu društva prevajalcev Slovenije in Zveze prevajalcev Jugoslavije Božidar Borko, v imenu mestnega sveta Ljubljane Joško Gorjan, v imenu slovenskih književnikov Mira Mihelič.

Na skupni komemorativni seji društev slovenskih književnikov in prevajalcev je o delu pokojnega Albrehta govoril dr. Dušan Pirjevec.

Tudi v Švici močno občutijo pomanjkanje električnega toka

LAUSANNE, 13. — Pomanjkanje električne energije v Švici postaja vedno bolj občutno in položaj se je v primerjavi s preteklim mesecem še poslabšal. Države, ki mejijo na Švico, so tudi same v težavah in ne morejo več dajati neobhodne pomoči. V teh okoliščinah in v upanju, da ne bo treba preiti na popolno prekinitev toka, so glavna švicarska električna podjetja naslovila na potrošnike poziv, naj omejijo na minimum porabo električne energije. Med drugim zahtevajo v tem pozivu: 1. Luč v izložbah ter v svetlobni reklami naj se ugasne ob 20. uri; 2. Naj se ne uporabljajo sredstva za ogrevanje na električni tok; 3. Za 10 odstotkov naj se zmanjša poraba električne energije v industriji, v obrti in v trgovini.

Zaradi varnosti bo javna razsvetjava ostala.

Sedanji položaj je nastal zaradi izrednih okoliščin: po zelo vročem poletju brez padavin je sledila jesen, ko tudi ni bilo mnogo dežja, in nato pa zelo ostra zima. Že prejšnji dve leti pa sta bili zelo neugodni za vodne rezerve, kar je sedaj položaj še poslabšalo.

Leta 2000 bo na svetu 6,5 milijarde prebivalcev

ŽENEVA, 13. — Sedaj ja na vsem svetu 3 milijarde 200 milijonov prebivalcev. Po predvidevanjih strokovnjakov, ki so bila objavljena na konferenci OZN o uporabi znanosti in tehnike v pomoč držav v razvoju, pa bo leta 2000 prebivalstvo vsega sveta doseglo 6,5 milijarde. Prebivalstvo mest se bo od sedanjih 800 milijonov dvignilo na 3,5 milijarde.

Poleg velikih načrtov odložen polet Gordona

HOUSTON (Texas), 13. — Polet ameriškega kozmonavta Leroya Gordona Cooperja je bil že odložen na april. Sedaj pa so ga preložili, kot je včeraj sporočila NASA, na mesec maj in sicer zaradi pomanjkljivega delovanja nosilne rakete vesoljske kabine. Družba «General Dinamics», ki izdeluje raketo, bo izdelala novo napravo, ki bo zagotovila kontrolnemu sistemu večjo učinkovitost. Nov datum izstrelitev pa še ni določen.

Polet Gordona Cooperja bo zadnji v vrsti poletov programa «Mercury», preden bodo izvedli načrt «Gemini», ki določa izstrelitev dveh kozmonavtov v vesolje v isti kabini.

WASHINGTON, 13. — Dr. E.B. Konecci, ravnatelj odseka bioloških znanosti pri NASA, je izjavil, da se pogajajo z nekim specializiranim podjetjem v zvezi z izstrelitvijo satelita, na katerem bi bilo pet mož in ki bi ostal v orbiti mesec ali dva.

Dr. Albert Kelly, ravnatelj odseka elektronskih sistemov pri NASA, pa je sporočil, da bo mogoče prekinitev sporočil med kozmonavti in postajami na Zemlji, ki so jo ugotovili v trenutku povratka vesoljske kabine v atmosfero, odpraviti z vodno paro na stenah kabine.

V dobro obveščenih krogih menijo, da bo kabina, s katero bo Gordon Cooper poskušal maja meseca napraviti 22 krogov okrog Zemlje, izboljšana ob upoštevanju zadnjih dognanj znanstvenikov.

Čudna pot izgubljene ure

TRIDENT, 13. — Zapestno uro, ki jo je neki kmet iz Nanna letos poleti izgubil, ko je grabil seno, so te dni našli v dokaj čudnih okoliščinah. Ura je namreč s senom vred prišla v jasli in neka krava jo je pogoltnila ter jo nato točno «vrnila» zakonitemu lastniku. Ura sicer nima več pasu, drugače je pa še kar dobra.

DVA POTRESA V RAZMAKU TREH UR

Potresa na Formozi in v južni Italiji nista povzročila nikake občutne škode

V južni Italiji je bilo samo nekoliko preplaha, na Formozi pa se je porušilo nekaj hiš in nekaj oseb je bilo ranjenih

FAENZA, 13. — Bendandijev observatorij je objavil poročilo, ki navaja, da so zabeležili zelo močan potresni sunek v veliki oddaljenosti, in sicer z epicentrom na Formozi. Drugi potres pa so aparati v Faenzi zabeležili ob 13.48, to pot pa razmeroma zelo blizu: ne več kot 500 km proti jugu. Vendar pri tem potresnem sunku ne gre za navadne ponovitve potresnih sunkov v Irpinu, kot so bili včerajšnji sunki na tem področju, temveč gre za novo žarišče. Najbrž gre za sunek z epicentrom v Lukaniji, ki je klasično potresno področje s številnimi potresi v preteklosti, zlasti pa l. 1851, 1857, 1910 in 1930, ko je nastala precejšnja škoda.

Obadva potresa je zabeležil tudi Ximenianski observatorij v Firencah. Nadalje je potresa registriral tudi observatorij na Vezuvu.

V raznih prizadetih krajih so potres občutili različno. Le malo so ga zaznali v krajih Ariano Irpino, Montecalvo, Casalbore in S. Arcangelo Trimonte. Samo nekaj družin je bežalo iz hiš na prosto. Škode ni bilo. V Bariju so potres čutili predvsem v višjih nadstropjih.

Še najbolj so najbrž čutili potres na področju Potenze. Med prebivalstvom je nastala panika; ljudje so bežali na ceste in polja. Hiše v starem delu mesta so utrpele kako škodo. Gasilci so morali podpreti zid zvonika stare cerkve. V neki občini z nekaj več kot 4000 prebivalcev pa je bilo poškodovanih najmanj 70 odstotkov stanovanj, medtem ko se ljudem ni nič zgodilo.

TAJPEH, 3. — Danes popoldne so tu čutili tri potresne sunke, od katerih je najmočnejši trajal dve minuti. Njegova moč je bila četrte stopnje (na lestvici od 1 do 8). Epicenter je bil vzhodno od Bualina, ribiškega pristanišča na vzhodnem obrežju otoka Formoze.

Potres, ki je prizadel severna in severnovzhodna področja Formoze, je povzročil, da je bilo deset oseb ranjenih in nekaj hiš podrtih. V centralnem predelu otoka pa je bila škoda mnogo manj pomembna.

Zaradi slabih redov odšel z doma

COMO, 13. — Ker so 16-letnega Giorgia Ramunda iz Coma starši grajali zaradi slabega spričevala — fant hodi na učiteljišče — je to dijaka pripravilo do tega, da je pobral svoje prihranke (okrog 40 tisoč lir) in izginil. Policija in karabinerji že nekaj dni iščejo pobeglega dijaka.

Električni tok je ubil tri brate

OLD CANNINDAH (Avstralija), 13. — Električni tok je v tem kraju države Queensland ubil tri brate.

Najprej se je 24-letni Kevin Irvine zapletel v žico električnega voda, ki se je pretrgala v nevihti. Začel je klicati na pomoč in iz hiše sta pritekla brata 14-letni Douglas ter 11-letni Leonard. Skušala sta rešiti Kevina toda električni tok je ubil še ta dva.

Sledil je ženi in streljal na ljubimca

TURIN, 13. — Fiorenzo Costalaia, ki je nekoliko dvomil o zvestobi svoje žene, 41-letne Cristine Del Boca, je preteklo noč ženi dolgo čas sledil, potem pa je videl, da je stopila v neki avto. S svojim avtomobilom ji je Costalaia še naprej sledil, dokler se avto ni ustavil v bližini nekega trga. Nekaj časa je počakal, potem pa je izstopil ter se približal avtomobilu, ki je bil še vedno ustavljen z ugasnjenimi lučmi. Odprl je vrata ter nekajkrat ustrelil proti moškemu, ki je bil poleg žene. To je bil 47-letni Ernesto Iguera. Costalaia je zbežal, Iguero pa so ranjenega pripeljali v bolnišnico. Pozneje se je Costalaia javil policiji. Med njim in ženo je sicer postopek za sodno ločitev.

Kip Svobode v Moskvi spet na svojem mestu

MOSKVA, 13. — Moskovski arhitekti in kiparji zopet postavljajo «kip Svobode», ki je bil postavljen na ukaz Lenina, pa ga je potem Stalin pred 21 leti odstranil. O tem poroča list mladinskih organizacij «Komsomolskaja Pravda», ki navaja, da je bil spomenil postavljen na nekem moskovskem trgu leta 1918. Pozneje je dal Stalin kip odstraniti ter ga nadomestiti s spomenikom knezu Juriju Golorukemu, legendarnemu ustanovitelju prestolnice. Sedaj pa bodo kip kneza prenesli v neko drugo moskovsko četrt.

Dr. Brecelj obiskal predsednika jemenske republike

KAIRO, 13. — Vodja jugoslovanske delegacije, ki je na uradnem obisku v Jemenu, dr. Brecelj, je izročil danes predsedniku jemenske republike El Salalu osebno pismo predsednika republike maršala Tita. Dr. Brecelj je izjavil, da jugoslovanska vlada in narod z veliko pozornostjo spremljata borbo jemenskega ljudstva in vlade za ohranitev svobode in neodvisnosti in za gospodarski razvoj. Izrekel je priznanje naporom jemenske vlade, da zgradi nov in napredni Jemen.

Na plaži v Cesenaticu, ki jo je pokril sneg, so napravili pravi eskimski «igloo». Mlada in pogumna Giusy Leardini, aspirantka za igralko, se je dala pred eskimsko hišo fotografirati v kopalni obleki. Mogoče ji bo kaj pomagalo...

Odkritje človeških ostankov v zvezi z mnogimi zločini

TRAPANI, 13. — Sedem lobanj in druge človeške ostanke so karabinerji iz Marsale našli v neki luknji, ki jo skriva velika skala v nekem težko dostopnem kraju približno 12 km od Mazare. Ostanke je pravzaprav odkril neki lovski pes, ki je bil z gospodarjem v tistem kraju. Lovec je takoj zadevo prijavil karabinerjem.

Najdbo človeških ostankov so preiskovalni organi takoj spravili v zvezo z izginotjem Biagia Valentija, Antonina Barbere in Ignazia Pellegrina; vsi so namreč izginili na skrivnosten način. Poveljnik karabinerjev v Marsali poročnik Salvatore Russo je takoj ukazal obnoviti preiskavo v zvezi z nedavnim umorom posrednika Giuseppa Valentija, očeta izginulega Biagia. Zaradi tega zločina so že pred dnevi aretirali sedem oseb. Dve osebi pa sta prijavljeni, ne da bi ju bili mogli najti.

Na istem področju Mazare so našli mnogo zelo dobro ohranjene municije za pištole in brzostrelke, razen tega pa še avtomatično puško, ki je bila odlično namazana.

V zvezi z umorom Valentija pa iščejo še 50-letnega Romana Pasquala ter 32-letnega Ausilia Salvatora.

Trije otročički zapuščeni sredi mesta

CATANIA, 13. — Sredi mesta so našli tri zapuščene otroke. Njih imena so bila zapisana na listku, ki ga je imel v žepu največji, petletni Carmelo. Ostala dva sta triletni Orazio in 11-mesečna Angioletta. Na istem listku je bilo napisano priporočilo občinskim oblastem za vse tri otroke. Starši otrok, je bilo napisano na listku, so v dveh bolnišnicah v mestu. Otroke, katerih primek ni znan, so izročili nekemu dobrodelnemu zavodu.

Plaz je zasul vod alpincev

VIDEM, 13. — Včeraj proti poldnevu je snežni plaz zajel neko četo alpincev na področju Ovara. Enega izmed vojakov vse do večera niso našli.

Četa je prišla v Sauris na zimske manevre. V ponedeljek popoldne se je razdelila na dve skupini, od katerih bi morala ena iz Saurisa priti v Ovaro čez sedlo Forchia (1825 m). Prav na tem sedlu je plaz pokopal vojake.

Vojaki so odšli na pohod iz Saurisa ter dospeli na planinski pašnik Maina. Od tu so pot nadaljevali ter proti večeru prispeli na pašnik Losa v višini 1773 m, od koder je še kaki dve uri do Ovara. Na pašniku so prenočili in včeraj zjutraj so pot nadaljevali. Potem ko je ob zori snežilo, se je proti 11. uri začelo jasniti, tako da se je temperatura za nekaj stopinj zvišala. Mogoče je prav v tem vzrok nesreče.

Vojaki so nadaljevali pot v gosjem redu, ko se je nenadoma ogromna masa snega na pobočju utrgala ter jih zasula. Ko se je plaz ustavil, so se posamezni vojaki izkopali iz strašnega oklepa. Manjkalo pa je 12 alpincev. Tisti ki so se rešili so takoj začeli druge iskati; našli so jih 11, eden pa je izgubljen.

Tudi danes niso našli trupla vojaka, ki ga je odnesel plaz. Vsi ostali, ki so se rešili, so še na planini Losa in na pomoč so jim prišli helikopterji. Sicer pa je težko jim pomagati, kakor je težko iskati truplo 23-letnega Graziana Morgavija iz Brignana (Alessandria) zaradi stalne nevarnosti drugih plazov in zaradi snežnega meteža. Po prvih odmetih zdravil in živeža na planino Losa so prenehali tudi poleti helikopterjev.

Churchill častni državljan Nebraske

LINCOLN (Nebraska), 13. — Sir Winston Churchill je postal častni državljan države Nebraska. Parlament te države je odobril neko resolucijo, ki podeljuje državljanstvo staremu britanskemu državniku, ter tako odstranil oviro, ki je Washingtonu preprečevala, da bi imenovali Churchilla za ameriškega častnega državljana. Ko so namreč pred časom razni senatorji predložili v zveznem kongresu podobno resolucijo, so nastali pomisleki, ker bi moral biti Churchill najprej državljan kake zvezne države, da bi lahko postal državljan ZDA;

knjige ~ gledališče film radio glasba ~ slikarstvo

Prof. Luigi Chiarini novi ravnatelj filmskega festivala v Benetkah

BENETKE, 13. — *Upravni svet beneške Biennale je vzel v znanje ostavko dr. Domenica Meccolija na mesto ravnatelja mednarodnega filmskega festivala ter imenoval za novega predsednika profesorja Luigija Chiarinija.*

Upravni svet avtonomne ustanove Biennale se je danes sestal v Ca' Giustinian pod predsedstvom prof. Itala Siciliana. Navzoči so bili nadalje še: beneški župan ing. Favaretto Fisca, podpredsednik; odv. De Pirro, generalni ravnatelj za prireditve pri ministrstvu za turizem in prireditve; prof. Malajoli, ravnatelj v prosvetnem ministrstvu; predsednik beneške pokrajine Bagagiolo; ravnatelj za obrtništvo v ministrstvu za industrijo in trgovino Porta; predsednik beneške akademije lepih umetnosti ing. Passi. Nadalje so bili navzoči dr. Bigioni, dr. Gasparini, prof. Dell'Acqua in dr. Grassi. Predsednik je imel poročilo, v katerem je govoril o spremembah pravilnika za XXIV. mednarodni filmski festival. Po tem pravilniku bo na festivalu poleg retrospektivnega pregleda samo ena sekcija z ne več kot 28 filmi v konkurenci in izven konkurence. Na festival bodo sprejeti filmi, ki jih bo uradno izbrala za to določena ustanova posameznih držav. Sprejet bo po en film iz držav, ki so imele v zadnjih treh letih povprečno letno proizvodnjo mednarodne pomembnosti vsaj 70 filmov. Za te filme, ki jih bo okrog osem, ostane v veljavi pravica ravnateljstva festivala, da jih odkloni, če se mu ne zdijo primerni. Vse ostale filme bo prosto izbral ravnatelj ob pomoči italijanskih in tujih strokovnjakov. V večjih središčih bodo postavljeni dopisniki, katerih naloga bo, da bodo pravočasno javljali, če se kje pripravljajo filmi, ki bi lahko bili pomembni. — Ko je odobril pravilnik, je upravni svet vzel na znanje ostavko dosedanjega ravnatelja Meccolija, ki je odstopil iz vzrokov v zvezi z njegovim časnikarskim poklicem. Nato je imenoval za ravnatelja prof. Luigija Chiarinija, ki ima stolico za filmsko zgodovino in kritiko na univerzi v Pisi. Dr. Vladimiro Dorigo, šef tiskovnega urada Biennale, pa je bil imenovan za ravnatelja mednarodnega festivala dramskega gledališča. — Upravni svet bo na kateri prihodnjih sej razpravljal o predlogih, da bi se filmski festival morda presenel v same Benetke. — Letošnji festival do ob 24. avgusta do 7. septembra.

Dr. Lev Matajc Pediatrija

Založba Mladinska knjiga daleč presega program, ki bi ga mogel označevati sam naslov. Že večkrat smo opozorili na razne pomembne knjige z najrazličnejših področij, ki so izšle pri tej založbi. In čeprav se knjiga prof. dr. Leva Matajca «Pediatrija», ki je izšla pred kratkim, skromno imenuje le učbenik, jo je treba vendar pozdraviti kot posebno novost na slovenskem knjižnem trgu, kjer si je bilo včasih težko zamišljati izdajo knjige, posvečene kaki specialni stroki. In kakor je razveseljiv že sam pojav take knjige, tako bo še gotovo prav razveseljiv za tiste, ki jim je posebej namenjen, namreč za slušateljice Šole za medicinske sestre in Šole za otroške negovavke. Na tem mestu se ne mislimo dotikati strokovne vrednosti te knjige, vendar smo mnenja, da zasluži založba vso pohvalo za izdajo tega dela.

Tretji del enciklopedije «Nel mondo della natura»

Pred kratkim je izšel prvi snopič tretjega in zadnjega dela velike znanstvene enciklopedije «Nel mondo della natura», ki jo izdaja založba Motta v Milanu. V tem delu bodo obdelane mineralogija, geologija, paleontologija in petrografija. To je prvo tako veliko delo te vrste, ki je kdaj izšlo v Evropi. Omenjenim strokam sta namenjena deveti in deseti zvezek, s katerima se delo zaključi. Možno pa je nabavljati si posamezne snopiče, ki izhajajo tedensko. Tudi pri tretjem delu sodeluje skupina znanstvenikov in specialistov.

Virna Lisi v dveh vlogah z Jamesom Masonom

James Mason bo producent in glavni igralec filma, ki bo napravljen po romanu «Mož krvi» španskega pisatelja Joseja Luisa Villalonge. Ta je za svoj roman izbral kot glavnega junaka španskega republikanskega generala «El Campesina». Film, ki ga bodo začeli snemati spomladi v pokrajini pri Aixen-Provence in Arlesu, bo prikazoval potovanje glavnega junaka v Francijo. Tam naj bi «El Campesino» skušal zbrati ljudi, ki so se pod njim borili v državljanski vojni, da bi z njih pomočjo izvedel državni udar v Španiji. Toda ubežniki so sedaj postarani, uredili so si življenje in nimajo nikake volje za nov poskus. «El Campesino» odpotuje sam in ga potem ubijejo. Poleg Jamesa Masona bo nastopila Virna Lisi in sicer v dveh vlogah: kot prinakova tovarišica leta 1937 in kot njegova hčerka dvajset let pozneje.

Slike Ennia Morlottija na razstavi v Leccu

Na obrežju Comskega jezera v tistem predelu, ki je pozn iz Manzonija, bo od 17. marca do 15. aprila razstava del slikarja Ennia Morlottija, ki je na zadnji beneški bienali prejel nagrado občine Benetke. Razstava, ki ima značaj neke ne antologije, bo v dvorani avtonomne letoviščarske in turistične ustanove v Leccu. Razstavljenih bo kakih šestdeset najbolj značilnih del iz razn ustvarjalnih dob slavnega slikarja.

Sandra Milo ima hčerko

Igralka Sandra Milo je te dni rodila hčerko. Oče je filmski producent Moris Ergas, ki pa nima razveze zakona s prvo ženo. (Podoben primer kot Mini in Corradu Paniju.) Prekar nastopa svojo pot v Jamesu Fellinijev film «Ob osmi in pol» pri katerem ima neko vlogo tudi Sandra Milo. Režiser se je o njenem delu pohvalno izrazil.

Prijavljeni za «Oscarja» vsi igrani filma «Najdaljši dan»

HOLLYWOOD, 13. — Sporočilo stankom Accademy of Motion Picture Art and Sciences je prof. Daryl F. Zanuck z družbo 20th Century Fox prijavil kot kandidate za «Oscarja» kar 42 od 44 igralcev, ki nastopajo v filmu «Najdalši dan». Vsi ti so kandidati za «Oscarja» kot «najboljši protagonisti». Ostala dva igralca, Richard Burton in Red Buttons, pa sta kandidata za isto nagrado kot «najboljša stranska igralca».

Nezgoda dirigenta

GENOVA, 13. — Dirigent Gianno Brero se je včeraj nekoliko poškodoval, ko je padel po nekaterih stopničkah na oder v gledališču «Margherita», kjer se te dni predvaja revija «Babilonia» s pine Carla Dapporta. Potolkel se je na več mestih in se bo moral zdraviti deset dni.

Aleksander Dunajevski Aleksa Dundić

Aleksa Dundić je bil heroj narodne državljanske vojne. Ker bil po rodu Srb, je njegova usoda še toliko zanimivejša. Kot avstrijski vojak je bil avstrijski vojnik. Iz ujetništva pa je šel in sicer v Rusijo, kjer se je skupaj z drugimi jugoslovanskimi vojaki v sestavu jugoslovanske edinic udeleževal bojev proti avstrijcem. V času državljanske vojne pa se je pridružil Sovjetom, pravzaprav Rdeči gardi in se na strani boljševikov boril proti kontrarevolucionarjem. Posebno se je slavil se je v Odesi, pri Carici kjer se je tudi poročil z domačinko, kasneje pa se je udeležil tudi bojev s Poljaki. Tovariš je postal simbol neustrašnega borca in revolucionarja, sovražnikom pa strah in trepet. Prizadevil se je s številnimi ukanami, ki jih je izmišljal, in je bil za to je junaštvo tudi odlikovan z najvišjim sovjetskim odlikovanjem z redom Rdeče zastave. Padel je v mestu Rovno, kjer so mu tudi postavili spomenik.

Čeprav je postal Dundić legendarna osebnost sovjetske revolucije, pa je njegova osebnost vendar še danes močno zavita v temo. Pravzaprav ne vemo o njegovega točnega priimka, ker se o tem pojavlja o različne verzije in je vprašanje, ali ni bil junak istoveten z drugim junakom Rudnevom. Prav tako ni bilo mogoče v Jugoslaviji ugotoviti rojstnega kraja Dundića, ker so bila vsa doseganja razisk nja več ali manj brezuspešna.

Nekaj skrivnosti o tem skrivnostnem razvozlati tudi knjiga sovjetskega avtorja Dunajevskega, ki je lotil naloge osvetliti Dundićevo osebnost. Res se mu je posrečilo razkriti nekaj podatkov iz Dundićevega življenjepisa, vendar pa bralcu zdi, da kaj dalec pri tem ni prišel. Njegova knjiga, ki je v prevodu Dušana Zelenika izdala založba «Borec» v Ljubljani, pomeni sicer nekako kronologijo celokupnega gradiva, ki ga imamo o tem junaku, in njegovega preveritev, bistveno novega ne prinaša, zlasti dokončno ne razjasni te skrivnostne osebnosti. Knjiga, ki je sicer zanimivo pisuje bolj posamezne junaške podvige iz državljanske vojne, ob sami osebnosti Dundića pa zaustavlja bolj mimogrede. Vsekakor pa je knjige je predvsem v to, da bo popularizirala tega heroja skega udeleženca revolucije, ne pa toliko, da bi razjasnila njegovo osebnost.

Sl. K.

Četrtkova črtica

Čudodelnik in čudeži

Stari menih je vstal zgodaj kot običajno. Vse je še spalo, le ptice so prhnile iz svojih gnezd. Zelil je svojo palmo in ravno nameraval oditi. Kar so pristopili k njemu ljudje.

— Oče, pomagaj nam. Samo ti lahko storiš to. Moja žena umira... Prosim te, da jo blagoslovi pred smrtjo — je rekel eden. — Pojdi z nami brez odlašanja še ta trenutek, če želiš narediti dobro delo in rešiti dušo žene, ki umira.

— Naj bo, kot pravite — je rekel menih.

Potovali so nekaj ur. Kadarkoli je menih vprašal, ali bodo kmalu na cilju, so mu odgovarjali: «Smo že skoro tam» — in s palicami pognali osličke.

Bilo je poldne, ko so zagledali vas. Pričakal jih je glasen pasji lajež in pozdravljanje vaščanov. Vsi so se napotili proti hiši, ki je bila blizu doma vaškega župana. Menih je stopil v hišo in videl žensko, ki je ležala v postelji. Ni še utegnil izreči svojega blagoslova, ko je bilo slišati dolg vzdih. Nato še enega. Menih je pomislil, da duša umirajoče zapušča telo, a glej, zatrepetale so ji trepalnice, zaprle oči, in ko je pogledala okrog sebe, je bolnica zašepetala:

— Dajte mi požirek vode.

Ženska je dolgo pila, nato je rekla:

— In nekaj jedi, lačna sem!

Vsi, ki so bili v hiši, so pohiteli, da bi ji izpolnili željo. Medtem ko je jedla, so začudeno gledali okrog nje strmele vanjo, kot da bi jo hotele požreti. Ko je pojedla, je vstala s postelje in odšla po sobi povsem zdrava. Nekaj ljudje pokleknili, poljubljali menihove roke in noge in vpili:

— O, sveti mož, ti si osrečil ta dom in s svojim blagoslovom odvrnil mrtvo. Dolžni smo ti vrniti dobroto z dobroto!

Gospodar je ukazal, naj za menihovo pripravijo sobo in naj je ne le tako prosil, da bi ga pustil oditi, ni mogel nikamor. Gospodar se je zaklinjal z najstrašnejšimi kletvami, da svojemu spoštovanemu gostu ne bo dovolil zapustiti hiše, preden ne bodo minili vsaj trije dnevi. Ko je čas gostoljubnosti minil, so osedlali osla in ga natovorili z darovi, poticami, fižolom in petelini, menihu pa so stisnili v roke pet gvinej za samostansko blagajno.

A ko so ga spremili do vrat in posadili na osla, je pritekel deček in ga pričel prositi:

— Oče, glas o tvojem čudežu se je razširil po vsej okolici. Ne, ne je razširil po vsej okolici. Moj stric, ki mi je nadomestoval očeta, je na pragu smrti. Ne bi rad, da bi ga duša zapustila prej, preden se mu bo izpolnila njegova želja!

— Toda, otrok moj, jaz se pri-ljubljam, da bi se vrnil domov — je odgovoril menih.

— Oh, to ti ne bo vzelo mnogo časa.

Mladiči je prijel osla za povodnik in ga odgnal.

— A kje živi tvoj stric? — je vprašal menih.

— Tu blizu, samo nekaj minut hoje.

Hodila sta približno eno uro, dokler nista prišla do druge vasi. Menih je odšel k bolniku, in ko ga je blagoslovil, se je spet pojavil čudež: umirajoči je pri-stal vstajati s postelje in je želel jesti in piti.

Ko so to videli, so vsi osupnili in poklicali, da bi nagradili starega moža, in so mu tri dni izkazovali gostoljubnost. Ko so ti dnevi potekli in so domači darovali gosta ter ga spremili do konca vasi, se je pojavil moški iz tretje vasi in pričel prositi meniha, naj vsaj za hip obišče njegovo hišo. Menih spet ni mogel odreči. Našel je paralizira-nega dečka. A komaj se ga je dotaknil, je deček poskočil.

Obdarovali so ga z raznim blagom in denarjem, da je osel komaj nosil breme. Menih je zaželel žival in vprašal ljudi, če ga lahko spremili do samostana. Vaščani so soglašali in v skupini hodili za njim.

— Vedno se te bomo spominjali — so mu govorili. — Ti nam pomeniš... suho zlato!

— O, jaz vam samo povzročam škode — je odgovoril menih, ne da bi razmišljal o njihovih besedah — toda saj veste, poti dežele niso varne, povsod se potikajo razbojniki.

— Da, to je res — so mu odgovorili njegovi spremljevalci. — Roparji napadajo ljudi tudi sredi belega dne.

— Celo oblasti ne morejo odpraviti tega zla — je nadaljeval menih. — Slišal sem, da razbojniki ustavljajo avtobuse na cestah, preiskujejo potnike, in ko se jim kdo zdi bogat, ga odpeljejo, da bi od njegove družine dobili zanj visoko odkupnino. Zgodi se, da so pri tem naleteli policaji. Poznam primer, ko sta dva policaja potovala skupaj z drugimi potniki v avtobusu, kar so se nenadoma pojavili roparji, ugrabili nekaj potnikov in jih hoteli odpeljati. Eden od ugrabljenih se je obrnil k policajema. Toda varuha reda sta se tako prestrašila, da sta samo rekla: «Idi z njimi in hitreje in nas reši pred njimi.»

Ljudje, ki so spremljali meniha, so se zasmejali in rekli:

— V našem spremstvu se ti ni treba ničesar bati. Ne boš stopil z osla, dokler ne boš prispel do samostana.

— Ah, vidim vaš pogum! Bili ste tako dobri z menoj, tako darežljivi in velikodušni!

— Nikar ne govori o tem, ti si naš zaklad!

— V resnici je to, kar se je zgodilo z menoj, čudno in neverjetno. Kaj je moja molitev naredila take čudeže?! Ne, vaša vera je omogočila vse to! Vi ne veste, kakšna moč se skriva v duši človeka, ki veruje. Vera, to je velika sila, otroci moji...

Nadaljeval je svoj govor, a spremljevalci so hodili za njim in kimali z glavami. Menih je bil v takem zanosu, da je nehal opazovati okolico, a ljudje, ki so ga spremljali, so drug za drugim izginjali.

Zavedel se je šele, ko je prišel do samostana. Obrnil se je, da bi se zahvalil svojim zaščitnikom, a je obstal od presenečenja: za njim ni bilo nikogar, razen osla, ki je nosil njegove stva.

Njegovo presenečenje ni trajalo dolgo. Zagledal je samostanske brate in dijake, ki so mu hiteli naproti.

— Končno si se srečno vrnil, — ga je ogovoril eden izmed menihov, ki so ga pričakovali. — Držali so besedo. Naj obdržijo denar, samo da so nam vrnili našega očeta! Ves denar bi bilo vredno žrtvovati zate, naš oče.

— Kakšen denar? — ni razumel menih.

— Denar, ki smo ga dali razbojnikom.

— Kakšnim razbojnikom?

— Tistim, ki so te ugrabili. V začetku niso hoteli slišati, da bi te izpustili za manj kakor tisoč gvinej. Trdili so, da jim pomeniš — zlato. Nato smo jih prosili, naj zahtevajo polovico te vsote in so pristali. Denar smo vzeli iz samostanske blagajne. Tri dni nato, ko si izginil, so prišli ljudje in povedali, da so te zjutraj, ko si zalival svojo palmo, ugrabili roparji. Prisegali so, da boš moral umreti, če ne pristanemo na odkupnino. A če bomo pristali, te bodo vrnili tri dni po prejetem denarju.

— Torej, vsi tisti umirajoči, bolni in slabotni, ki so vstali takoj, ko sem jih blagoslovil... Kako spretno je bilo vse to izpeljano.

Bratje menihi so ga mirili in veselo ponavljali:

— Vse je treba dati zate. So ti morda kaj naredili, ko si bil pri njih? Kaj so počenjali s teboj?

— Prisilili so me, da sem delal čudeže. Toda ti čudeži so se zelo drago maščevali našemu samostanu.

TAYFIK AL HAKIM

— Ben, Jakec, ši vidu, kaku se vreme počasi popraula? Mi verješ zdej, de gremo res na bulše?

— Ma se zna, de ti verjem. Sej se tudi volitve bližajo. Jen tabat je, koker vre znamo, zmiri lepu.

— E, sej se vre zdej pozna. Samo vidi, postaumo reč, kaku je parlament priden. Tu ti uani zadne cajte stresajo zakone, jn samo lepe jn dobre jn simpatične, koker de be jeh sjau. So nardili deželo Furlanijo-Venecjo Giulio, so skrajšali cajt, ke je treba bet pr soudatah, so zvišali plače nekšnem uradnikam na pošti, so nardili zakon za socjalno zavarovanje delouou na kmetah, so dali študijske doklade šolnikam jn še vse sorte, ke se nanka ne spounem vsega.

— Videš, so glih ku kašni naši študentje: celo leto ne dela neč jn samo zaprula čas ses kalčjo balila jn pole, kadar pridejo izpiti, tabat se pej če ubet sez študijami jn misle, de bo vse naredu zaden teden. Jn tudi parlament zdej speščava ven zakone, koker kašna fabrika od automobilov. Jest be stavu ne znan kej, de ne gledajo dosti al so paragrafi ta pravi al ne, ma samo gledajo, de je jn de se lahko reče, de so dosti nardili.

— E, dragi moj, volitve, volitve! Na volitvah se moreš prkazat sez velikemi zaslugami, če češ, de bojo spet volili. Nekaj je treba jemet, de se voliucam napuhne glavo.

— Ma tudi pr komuni so se nekej zmisleli. So odločili, de bojo vsem, ke so u službi pr komuni, zvišali plačo za narmejn štirnajst taužent.

— Vidi, vidi, na! Cuj, morbet se bojo zmisleli, de bojo tudi nam dvem zvišali plačo. Sej smo midva tudi pr komuni?

— Se zna, de tudi midva spadamo zraven. Zdej nam bojo zvišali plačo, ma, koker ke sm slišou, pr Acegat jem spet zmankava dnar jn so vre nekei govorili, de bojo spet zvišali tramvaj. Ma bodi brez skrbi, tisto zvišanje bo pršlo pej po volitvah. Vse je treba naredet, kadar je ta pravi cajt.

— E, ja! Regirat državo al pej komun ni kar taku jn je treba kalkolirat tolko reči.

— Ma jest rečem, de tudi po celem sveti gre vse na bulše. Prfina sez razorožitvijo. Vidi, te dni sm slišou, de je republika Andora znižala število svojeh soudatov za sedemintrideset pr stu.

— Ma ne Pej ki je ta država? Jest nisem še nikoli slišou.

— E, znaš tu je ana bol majhna država, ke jema nekaj več ledi ku Barkola, jen je dosti manša koker je naš tržaški teritorij jn jema vsega vkep dvej al tri vasi. Ma je država. Jn je jemela do zdej vsega vkep šestnajst soudatov. Jn zdej so sklenili, de jeh šestnajst ni treba več jn de jeh je zadosti deset. Jn taku so znižali svojo oborožitev. Videš, de vselih gre naprej, ta naša razorožitev.

— Ma vselih se me čudno zdi, de nisem neč znou.

— E, znaš, tu je ana država tam u Pirenejskeh hribeh, med Spanjo jn Francjo. Jn narveč, kar delajo, je kontrabant med Spanjo jn Francjo.

— Jn uani so zdej dali dober zgled?

— Eko videš. Jn zdej mislem, de ku bojo velike države, ku Amerika jn Rusja vidle, de u Andori mislejo zares, de tudi uane se ne bojo več mogle držat nazaj.

— A, se zna!

modni kotiček

Tudi perilo prinaša letos nekaj zanimivih novosti

Ponovno prihaja v modo vzorčasto perilo - Kratke spalne srajce in pidžame - Vezeno stopalo nogavic z vzorcem ob robu

Po vseh modnih revijah, ki so nam prikazale, kako se bomo oblačile in kakšne bomo v tem letu, evo nas pred modnimi revijami perila, ali pri nas pred «belimi tedni».

«Beli tedni» so postali pri nas ne samo priložnost, da si lahko po nižji ceni nabavimo osebno, posteljno in drugo perilo, temveč, da se tudi seznanimo z novostmi v modi ženskega, moškega in posteljnega perila.

Včasih vsaj ta del garderobe ženskam ni delal preglavic ter so bile zadovoljne že, če so imele dovolj kosov perila. O barvah, kroju in raznih drugih modnih pripomočkih sploh ni bilo govora. Perilo je bilo pač perilo in brez težave ga je mati zapustila svoji hčerki in ta zopet naprej svojim potomkam.

Danes je žensko perilo prav tako važen sestavni del ženske garderobe, kot so na primer obleke, plašči, kostumi itd. V mnogih primerih se ženskemu perilu posveča večja pozornost kot ostalim delom garderobe tako, da je včasih ženska pripravljena žrtvovati več za perilo, kot za ostala oblačila.

Letošnje modne revije ženskega perila so seveda pokazale tudi več novosti, ki se bodo prav gotovo uveljavile. Tako se vračamo k perilu iz vzorčate svile, oziroma vzorčastih sintetičnih vlaken. Kombineže, spalne srajce in halje bodo tako zopet iz vzorčastega blaga in bodo predstavljale še eno noto pomladi in mladosti v letošnjih že tako mladostnih in živahnih modelih.

Tudi kroju kombinež in nočnih srajc so modni ustvarjalci posvetili veliko pozornosti tako, da so te tako lepo krojene, da že same pripomorejo k polepšanju postave. Predvsem so v modi kratke nočne srajce in to zaradi praktičnosti in potem so seveda še v modi «baby doll», pa tudi pidžame. Predvsem slednje vedno bolj izpodrivajo nočne srajce, ker so praktične in so jih modni ustvarjalci celo tako spopolnili, da nam nadomeščajo jutranjko.

Domače halje so predstavljale na vseh letošnjih modnih revijah perila glavno privlačnost tako po barvah in kroju, kot po izbiri blaga. Dolge halje so se umaknile kratkim in zelo široke in bogate so pravtako prepustile mesto bolj praktičnim in enostavnim haljam.

Modrčki in stezniki so seveda na področju ženskega perila poglavje zase. Izbiri teh posvečajo ženske danes vse več pozornosti in modni ustvarjalci se tega zavedajo, zato skušajo s primernimi kroji zadovoljiti vse in se prilagoditi vsem željam in zahtevam.

Tudi moda modrčkov in steznikov je, seveda, napravila že zelo velik napredek. Danes imamo na izbiro modrčke in steznike za vse postave, pa tudi za vse priložnosti. Večerne obleke zahtevajo svoje modrčke, dnevne in športne obleke pa zopet svoje. In tem zahtevam se je prilagodila tudi industrija ženskega perila, ki je pripravila za novo modo, ki zahteva predvsem globoke hrbtne izreze, primerne modrčke in steznike.

K perilu spadajo seveda tudi nogavice. Zadnja leta smo bile vajene bolj temnih nogavic, letos nam pa moda obeta povratek k svetlejšim nogavicam. Za večerne priložnosti pa zopet nekaj novosti: nogavice z vezenim stopalom in z vzorci tudi ob robu nogavic. Takšne nogavice so seveda primerne le za večerne sandale.

In ker smo prej samo omenile spalne srajce, naj sedaj povemo, da se pri teh vračamo k romantiki. Nočne srajce so namreč v tolikšni meri okrašene s čipkami, volani, naborki in drugimi okrasi, da nas upravičeno spominjajo na srajce, ki so jih nosile še naše prababice in ki so se nam zdele še pred časom nepraktične in pretirane. Srajce so v glavnem kratke, to pa zato, da se prilagodijo modi kratkih domačih halj, ki morajo nočno srajco vedno pokriti.

Le pazite torej, da vskladite z letošnjo modo tudi vaše perilo, ki mora s svojim krojem, barvo in izbiro vzorcev izpopolnjevati vašo garderobo.

ALI SODITE TUDI VI MED LJUDI Z JEKLENO VOLJO?

Nekaj prav dobrih nasvetov za vse one ki nočejo več kaditi

Povečano število kadilcev na svetu - Kajenje predstavlja nekakšen obred - Z odpovedjo kajenju človek zaživi novo življenje - Kako je z nervoznostjo in debelostjo v tem primeru - Trije nasveti znanega psihologa

Statistični podatki dokazujejo, da poraba tobaka na svetu stalno narašča. V zadnjih treh letih se je n. pr. v Italiji povečala za 9, v Franciji za 22, Nemčiji 20, v ZDA 17 odstotkov itd. Danes je poraba tobaka po svetu dvanajstkrat večja kot leta 1930.

Zanimivo je, da je med vsemi razvadami samo kajenje, ki se tako po obliki kot obsegu pojavlja v zares internacionalnem merilu. Alkohol ljudje v različnih deželah uživajo v različnih količinah in različnih oblikah: okrog Sredozemlja v obliki vina, v deželah srednje Evrope kot pivo, spet drugje ga pijejo v obliki žganja. Opij je najbolj razširjen v Aziji, v Evropi in Ameriki mnogo manj. Cigareta pa ne pozna meja: kadijo jo tako v Skandinaviji kot Afriki, Aziji in Ameriki, povsod.

To si lahko razlagamo tudi tako, da predstavlja kajenje neko vrsto obreda. Pod obredom razumemo v psihologiji sleherno opravilo, ki nima nobenega praktičnega namena, oziroma pomena, a je že tako v navadi, da si brez njega ne moremo zamisliti svojega vsakodnevnega življenja. Obred predstavlja na primer rokovanje, ali ko si natknemo na prst poročni prstan, ko na večer menjamo običajno in se oblečemo v večerno obleko itd., vse to predstavlja neko vrsto obreda. Prav tako, ko kadilec odpre zavoj cigaret, potegne iz njega eno in si jo prižge. In morda ima pri tem kajenje samo na sebi, se pravi vdihovanje dima, še najmanjši pomen.

Ali drži to, da večina kadilcev pri kajenju sploh ne uživa? Verjetno to ne drži, vendar je resnica, da ima tudi navada pri tem veliko vlogo. Poizkusite, če ste star kadilec, prenehati s kajenjem samo za 24 ur in ugotovili boste, da bo prva cigareta, ki si jo boste zatem prižgali, imela zelo slab okus. Cemu se potemtakem številni kadilci zaman trudijo, da bi se kajenja odvadili? Verjetno ste si to vprašanje postavili tudi vi. Morda bi se tudi vi želeli odvaditi kajenja. Če je tako, potem skušajte uporabiti nekaj nasvetov, ki vam jih dajemo v tem članku, da bi to mogli doseči.

Predvsem se morate zavedati, da se kajenju ni lahko odreči. Niti eno od običajnih sredstev za dosego tega ne more nadomestiti onega, ki je za to najbolj potrebno. Obenem morate čedalje bolj pogosto misliti na to, da hočete s kajenjem zares prenehati, tako da se na svoj podvig duhovno pripravite. Predvsem pa kar največ mislite na vse škodljive posledice kajenja, od hripavosti do raka na pljučih, ki je pri kadilcih tridesetkrat bolj pogosto kot pri nekadilcih. Toda še bolj mislite tudi na vse ugodne posledice, ki bodo prišle, če se boste tobaku odrekli. Ko ne boste več kadili, se vam bo celo hrana zdela bolj okusna. V grlu, nosu in pljučih ne bo več nevšečnega katarja, ki vas že na vse zgodaj muči. Čutili se boste docela prerojene, svet okrog vas se vam bo zdel drugačen, lepši. Cvetje, ki ste ga do tega trenutka samo gledali, vam bo začelo posredovati tudi svoje vonjave.

Res, boste rekli, toda odpoved kajenju ima tudi svoje neprijetne strani: človek postane nervozen, začne se rediti itd. Toda vse to ne drži. Tudi če boste prve dni nervoznejši, bo to samo prehodna reakcija, ker ste se naglo odpovedali kajenju. Vsakokrat, ko se mora nečemu odpovedati, postane človek razdražljiv. Vendar, če boste vztrajni, se boste kmalu umirili. In ne samo to, počutili se boste bolj srečnega, bolj svežega, kakor se vam bo tudi zdelo, da imate več energij in voljo do življenja.

Kar se tiče nevarnosti, da bi se zredili, ta dejansko obstaja, vendar samo pri osebah, ki so že k temu nagnjene. Tem pa lahko mirne duše rečemo: «Kar zredite se».

Ko boste tako o vsem tem razmislili in se boste počutili pripravljeni, da s kajenjem prenehate, pa izberite za to najprimernejši dan. To po možnosti naj ne bo, ko ste zelo zaposleni, ali ko morate reševati kaka težka in delikatna vprašanja itd. Najprimernejša bi brž-kone bila nedelja, ali kako lepo jutro, ko se zbudite dobro prespani in razpoloženi. In takrat recite sebi: «Cemu bi si tako lep dan pokvarili s škodljivim kajenjem! Ne bom več kadil». Vaša odločitev naj bo mirna, toda trdna.

V tem trenutku smatramo za svojo dolžnost, da vam tudi posredujemo tri nasvete znanega psihologa Williama Jamesa, ki vam bodo gotovo v pomoč, da boste svojo odločitev uresničili.

Prvič: začnite svoje novo življenje kar z največjo navdušenostjo. Zatem sporočite vsem prijateljem, da ste prenehali kaditi. Misel na njihove porogljive nasmehe v primeru, da bi svojega namena ne uresničili, vam bo v usodnih trenutkih v največjo pomoč.

V številu cigaret, ki jih kadilec v teku dne pokadi, je tudi nekaj takih, ki so prijetnejše od vseh ostalih. Tako na primer prva jutranja cigareta, ali ona po kosilu, oziroma po večerji ob skodelici črne kave ali kozarcu vina. Te so najbolj nevarne in se jim morate pravtako odpovedati. Pomagati si morate s svojo trdno voljo, prepričajte samega sebe, da boste vztrajali kljub veliki skušnjavi.

Drugič: Dokler se kajenja povsem ne odvadite, ne dovolite si nobenega popuščanja. Razvada je kot živo bitje: če nima hrane, umre naglo, toda če mu omogočimo najneznatnejšo količino jedi, se bo še dolgo ohranilo pri življenju. Če hočete torej s kajenjem zares prenehati, si ne smete dovoliti niti ene cigarete. Nikakor ne drži stališče, češ, saj ena edina mi ne more škoditi, oziroma, zaradi te edine se bom še vedno lahko odvadil kaditi. Kot je za alkoholika nevaren samo en kozarec, tako more tudi ena sama cigareta pripraviti osebo, ki se je že trdno namenila, da se kajenju odreče do tega, da čez svojo odločitev napravi križ.

Tretjič: izpostavljajte se namerno majhnim izkušnjavam ter jih premagujte. Na takšen način utrjujte moč svoje volje. Vsaj enkrat dnevno skušajte dokazati, da ste se tobaka že povsem odvadili. Nosite pri sebi v žepu vžigalice, da bi prižgali cigareto prijateljem. Skušajte se zadrževati v istih prostorih s kadilci. Glejte nanje s pomilovanjem in si pri tem mislite: vi ste sužnji svoje razvade, jaz pa svoboden človek.

Ko se boste tako trudili, da bi svojo nalogo napravili še težjo boste v resnici dosegli to, da bo postala lažja. Na tak način se boste z manjšim naporom prebili skozi prvo naitežjo fazo, ki običajno traja teden dni.

«KAKO ŽIVI, KAKO LOVI IN KAKO JO ULOVIMO»

Tako lepe «monografije» v slovenščini kot jo ima lisica, najbrž še ni imela nobena žival. Sicer gre za prevod, ki je izšel pri Mladinski knjigi v knjižnici «Priroda in ljudje». Alexander Schmook je napisal knjigo «Lisica. Kako živi, kako lovi in kako jo ulovimo.» Napisana je tako, da more zanimati predvsem lovce, a obenem tako, da jo bo prav rad prebral kdorkoli. Delo je po svojem nastanku še novo in je kaj kmalu doživelo slovenski prevod. Priporočamo ga vsem, ki se zanimajo za naravo, posebno za prebrisano lisico zvitorepko. Povedati moramo še, da je v knjigi več zelo lepih fotografij, ki kažejo lisico v naravi. (Tudi pričujoča slika je iz te knjige in ob njej je napisano: Nekaj časa mine, da se predrami.)

Izreden primer v neki rimski kliniki

RIM, 13. — V neki rimski kliniki so pred dnevi imeli porod, kakršen se skrajno po redko primeri. V prvem trenutku so menili, da gre za primer «siamskih dvojčkov». Temeljitejši pregled pa je pokazal, da gre za veliko redkejši pojav. Kot je znano, se «siamska dvojčka» imenujeta tista dvojčka, ki sta sicer med seboj zrastla, vendar sta to dva avtonomna organizma, ki ju včasih, po navadi brez posebnih uspehov, skušajo ločiti. V rimskem primeru pa gre za povsem drugačen primer. Rimska «dvojčka» sta sicer imela dve glavi, po dvoje rok in nog, toda vse ostalo telo je bilo skupno.

Nesrečno bitje je preživelo v inkubatorju le tri dni.

Ko so nekega zdravnika, ki je nekoč delal v znanem inštitutu v Cottolengu, kamor sprejemajo otroke, ki se rodijo kot pohabljenci ali spački, novinarji vprašali o tem primeru, je rekel, da je rimski primer v genetiki izredno redek in da taki otroci po navadi umrejo. Takim primerom strokovno pravijo teratološki

Že nekaj let zaporedoma prirejajo v Ptuju svojevrstno pustovanje, ki je postalo že tradicija. Ne gre več za navadno pustovanje, kakršno imamo malone povsod, pač pa skušajo Ptujčani in tudi ljudje iz okolice Ptuja prikazati gostom stare ljudske običaje. Njihovo pustovanje je značilno po tem, da so ponovno oživili že zamirajočo staro navado kurentovanja in če so v prvih letih organizirali to v ožjem, lokalnem obsegu, se iz leta v leto prujsko kurentovanje širi, tako da poleg domačih kurentov sodelujejo v prireditvi tudi stare pustne šeme iz okoliških krajev in tudi od drugod iz Slovenije kot na primer iz Notranjske, Dolenjske, Gorenjske in tudi iz hrvaškega varaždinskega kota.

Kolikšen obseg bo zavzelo letošnje kurentovanje v Ptuju, ki bo kulminiralo 24. t.m., priča dejstvo, da se je prijavilo že veliko gostov iz vseh krajev Slovenije. Prijavili so se tudi novinarji, prijavila se je televizija in filmski snemalci. Toda tudi iz bližnje Avstrije so se prijavili skupinski obiski.

Ob tej priložnosti je filatelistično društvo v Ptuju izdalo tudi poseben poštni ovitek, ki ga prikazuje naša slika. Na dan prireditve pa bo pošta žigosala znamke s posebnim žigom.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Imeli boste srečo v nekem tveganem poizkusu. Ganjeni boste od ljubezni najmlajših. Zdravje odlično.

BIK (od 21.4. do 21.5.) Pozanimajte se za vse možnosti, s katerimi si lahko utrdite svoj položaj. Sporazumeli se boste z drago osebo. Počivajte.

DVOJCKA (od 21.5. do 22.6.) Oprite se bolj na lastne kot na tuje pobude. Zagotovili si boste simpatije, ki jih potrebujete. Zdravje prav dobro.

RAK (od 23.6. do 22.7) Skušajte uresničiti neko svojo idejo brez tuje pomoči. Neprijetne novice v zvezi z nekim prijateljem. Zdravje zadovoljivo.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Prejeli boste koristen nasvet v zvezi z nekim poslom. Računajte na svoje prijatelje. Zdravje dobro.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Če hočete uresničiti svoj program, disciplinirajte svoje delo. Ukvarjali se boste z nekim družinskim vprašanjem. Zdravje dobro.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Nastopil bo manjši nesporazum med vami in sodelavci. Zanesite se na svojo prisotnost duha. Zdravje dokaj dobro.

SKORPIJON (od 23.10. do 21. 11.) Organizirajte si svoj delovni čas in premagali boste vse težave. Bodite previdni v svojih čustvih. Pazite na svoje zdravje.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Potegnite iz nekega pogovora s prijatelji ustrezne koristne zaključke. Poiščite si družbo veselih tovarišev. Zdravje odlično.

KOZOROG (od 21.12. do 21.1.) Otresite se svoje nezaupljivosti, uspeh ni daleč. Morebitni manjši nesporazumi v družini. Počivajte.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) S pomočjo vplivnega prijatelja vam bo uspelo uresničiti neki važen načrt. Ne delajte samo zaradi koristi. Bodite previdni glede zdravja.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) S pomočjo nekega neprevidnega dogodka si boste utrdili svoj finančni položaj. Ne kažite prevelikega navdušenja tam, kjer je bolj umestna previdnost. Zdravite se.

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 14. FEBRUARJA 1963

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih; 11.45: Vrtiljak; 12.00: Gogolj: «Taras Bulba»; 12.45: Za vsakogar nekaj; 13.30: Harmonije zvokov; 17.00: Klavirski duo Russo-Safred; 17.20: Lahka glasba; 18.00: Italijanščina; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Mozart: Trio K. 502; 19.00: Sirimo obzorja; nato Izbor domačih motivov; 20.00: Šport; 20.30: Simfonični koncert; po koncertu knjižne novosti; nato Hawajski motivi; 22.45: Dixieland ansambli.

Trst

12.00: Plošče; 12.25: Tretja stran; 13.15: Orkester p. v. Alberta Casamassime; 13.40: Zgodbe in legende o trgih in ulicah; 13.50: Simfonični koncert; 14.40: Furlanski glasbenik.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 11.00: Otroški kotiček; 11.30: Z. Fibič in V. Novák; 12.00 in 12.50: Glasba po željah; 13.40: Simfonični portret I. Berlina; 14.00: Glasba po željah; 14.50: Melodije; 15.30: Slovenske narodne; 16.00: Melodije; 16.30 Jug. komorna glasba; 17.00: Solisti in zbori; 17.40: Ukrajinska folklora; 18.00: Prenos RL; 19.00. Helmut Zacharias; 19.30: Prenos RL; 22.15: Orkester Erwina Lehna; 22.40: Pesmi v ritmu; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.00: Jutranja glasba; 9.05: Lahka glasba; 9.50: Operna glasba; 10.30: Sola; 11.30: Koncert; 13.25: Ital. pesmi; 14.55: Vreme na ital. morjih; 15.15: Glasbena beležnica; 15.45: Ital. plesi; 16.00: Program za najmlajše; 16.30: V diskoteki; 17.25: Nabožni koncert; 18.00: Dogodki doma in po svetu; 18.10: Ungaretti o Ungarettiju; 18.30: Sopranistka Seefried in pianist Werba; 21.00: Garcia Lorca: «Donna Rosita nubile»; 22.25: Plesna glasba.

II. program

8.00: Jutranja glasba; 8.35: Poje Tonina Torielli; 9.35: S pesmijo po svetu; 10.35: Pesmi; 11.00 Vesela glasba; 12.00: Romantično popotovanje; 14.00: Pevci; 14.45: Nove plošče; 15.15: Kolesa in motorji; 15.35: Koncert v miniaturi; 16.00: Pisan program; 16.35: Ital. prvenstvo v smučarju; 16.50: Skladbe D. Olivierija; 17.00: Amerika pesem; 17.35: Mala enciklopedija; 18.35: Enotni razred; 19.50: Operetni program; 20.35: Pust v Riu; 21.35: Večerna glasba.

III. program

18.30: Gospodarska rubrika; 18.40: Elektronska industrija; 19.00: L. Milan in A. De Cabezon; 19.15: Nemška kultura; 19.35: Vsakovečerni koncert; 20.30: Revija revij; 20.40: Vitali in Vivaldi; 21.20: Glasbeni festivl; 22.00: Poklic umetnika.

Slovenija

5.00: Dobro jutro! 8.05: Kozaške pesmi; 8.20: Straussovi valčki; 8.35: Flavtist Rupel in klarinetist Karlin; 8.55: Radijska šola; 9.25: Z ansamblom ljubljanske Opere; 10.15: Glasbena medigra; 10.20: Nova pesmica; 10.40: Tečaj ruskega jezika; 10.55: Nova popevka; 11.00: Pozor nimaš prednosti! 12.05: Inž. Rihar: Kako izzvati čistilni izlet čebel; 12.15: Srečko Dražil; 12.30: Zabavna glasba; 13.15: Obvestila; 13.30: Med rapsodijami; 14.05: Iz hrvaške glasbe; 14.35: Naši poslušalci čestitajo; 15.15: Zveneče kaskade; 15.30: Turistična oddaja; 16.00: Vsak dan za vas; 17.05: Glasbena križanka; 18.00: Aktualnosti; 18.10: Večerni ples; 18.45: Kulturna kronika; 19.05: Glasbene razglednice; 20.00: Domače pesmi; 20.45: Kitarist Bob Bain; 21.00: Literarni večer; 21.40: Radenkovič: Concertino za klavir; 22.15: Skupni program JRT; 23.05: Plavi horizonti; 23.20: Skupni program JRT.

Ital. televizija

8.30, 12.00, 15.00: Sola; 16.15: Tvoja prihodnost; 17.30: Program za najmlajše; 18.30: Nikoli ni prepozno; 19.00: Dnevnik; 19.15: Kmetijska oddaja; 20.10: Sport; 20.30: Dnevnik; 21.05: Almanah; 22.05: TV igra: Krotilec konj; 22.55: Nekaj o Japonski; 23.15: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05: Dnevnik; 21.15: Leggerissimo; 22.20: Športni četrtek.

Jug. televizija

18.00: Slike sevta — filmski žurnal; 18.30: Planet Zemlja — reportaža; 19.00: Po Jugoslaviji — filmska reportaža; 19.30: TV obzornik; 20.00: TV dnevnik; 20.30: A. P. Cehov «Dve o ponižnosti»; 20.55: TV Spot; 21.05: «Posjelo na vrelu Bosne»; 22.00: Glasba 20. stoleja.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 6, najnižja 3.1, ob 19. uri 4.2; zračni tlak 1005.6 rahlo raste, vlage 78 odst., nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 5.6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 14. februarja Valentin
Sonce vzide ob 7.11 in zatone ob 17.28. Dolžina dneva 10.17. Luna vzide ob 23.24 in zatone ob 9.59
Jutri, PETEK, 15. februarja Jordan

Prof. Jožetu Kosovelu - v spomin

Dragi Jože! Še zdaleč mi ni prišlo na pamet, da me bo zadela žalostna naloga, da Ti napišem te spominske vrstice. Čudna usoda je hotela, da so se mi najbolj vtisnila v spomin srečanja s teboj v nekaterih najbolj žalostnih prilikah.

Miren, navidezno neobčutljiv, z vedno pripravljenim dovtipom, tak je bil vedno, odkar se ga spominjam. Tudi ob svežem grobu njegovega bratranca Srečka Kosovela, kraškega slavčka, takrat, ko je fašistična policija že močno stiskala svoje zadrge in je bil zato obisk ob pogrebu že manj številen kot bi človek pričakoval, vsaj zaradi bolj vidnih ljudi.

Ne bom ga pozabil leta 1940, malo preden je Mussolini z vojno napovedjo zapisal fašizmu smrtno obsodbo. Ravno se je bila, po padcu Avstrije, završevala usoda Češkoslovaške. Jože je bil takrat prišel celo iz Trsta gor na Cerkljansko, skoro na jugoslovansko mejo, na pogreb žene, pok. Fanice Obidove, ravnodušen kot vedno. Star fašist, vaški ovaduh in pretepač, ki je imel posebno nadzorstvo nad menoj (pisatelj France Bevk, ki ga je dobro poznal, ga je večkrat orisal v svojih spominih in šele prav zadnje dni vojne so partizani uspeli z njim obračunati) me je že na pogrebu in zatem še dolgo navijal, da bi mu izdal, kdo da je in od kod.

Tak je bil Jože, večen ilegalec pod fašizmom, tih junak, ki je mirno sprejemal na svoja ramena vedno nove naloge, pač kakor so drugi javni delavci padali, eni v zapor-internacijo, drugi v emigracijo. Sprejemal jih je tiho, brez ugovora, kot ob sebi razumljiv moralni imperativ usode, ki je tedaj pripadal zavednemu slovenskemu izobražencu.

Spoznal sem ga bil pred dobrimi 40 leti na ljubljanski univerzi, v takratnih naših tamkajšnjih študentovskih organizacijah, posebno v Združenju jugoslovanskih visokošolcev iz Italije, ki je takrat največ delalo in dolgo časa vse družilo, ne gledę na ideološke razlike. Nadaljevala sva seveda zatem po vseh naših dijaških organizacijah v Trstu, Gorici in celo Padovi, kjer sva sodelovala prva leta ter seveda tudi kasneje pri Dijaški Matici, ko se je ustanovila. Po tem prvem mladostnem delu je prišlo seveda delo v prosvetnih organizacijah, kjer je on sodeloval posebno pri prosvetnih društvih, včlanjeni v «Prosveti» v Trstu, v posebno tesnem sodelovanju z dr. L. Čermeljem.

Ne bom tu niti našteval njegovega dela pri raznih napol ali čisto ilegalnih šolah in tečajih, srednjega in strokovnega značaja, posebno neposredno po vojni, ker je to najbolje opravil že dr. L. Čermelj, ki jih je vse zasnoval in vodil; mislim namreč na njegov članek pred poldrugim letom v Primorskem dnevniku ob priliki Kosovelove 60-letnice. Niti ne bom opisoval njegovega dela pri takratnih izdajateljskih podjetjih «Edinosti»: pri književni družini «Luč» in pri Biblioteki za pouk in zabavo (kjer je bil takrat pisatelj France Bevk pravi neugasljivi stroj za pisateljevanje), posebno v dobi, ko je moral dr. Čermelj zbežati pred aretacijo zaradi Dijaške Matice. Seveda ker je bila po aretaciji dr. Vratoviča, Kukanje ter drugih, ohromljena dejavnost Dijaške Matice, je moral zatem Kosovel poseči tudi tja.

Njegova res flegmatična mirnost in pa okolnost, da se je na videz udejstvoval le na prosvetnem področju, ga je v letih 1928 in 1930 rešila pred aretacijo in je mogel delati še dolgo vrsto let v vseh omenjenih organizacijah, kolikor ni bilo vsako delo zatrto. In počasi je ob njegovi strani zraslo novo pokolenje, ki je začelo delati v drugi polovici tridesetih let, tja do tržaškega procesa 1941., ki je tudi njega pokopal z obsodbo pred posebnim tribunalom na 15 let zapora, v katerem je trpel s svojimi vrstniki do padca fašizma.

Takoj ko je prišel iz zapora se je kot dosledni antifašist in velik rodoljub, vključil v narodnoosvobodilno gibanje, po osvoboditvi pa je deloval v okviru PNOO za Slovensko Primorje in zatem pri šolstvu ali pri prosvetnih organizacijah. Sicer pa je to že povojna zgodba, ki jo odrasli že vsi poznajo iz lastne izkušnje in z njo tudi prof. Kosovela. Mislim, da so redki, ki ga ne bi poznali po eni ali drugi strani in dejavnosti, posebno v mestu in okolici. Že lepo vrsto let sem pa je prevzel vodstvo Študijske knjižnice in marljivo deloval skoraj do zadnjih dni življenja, čeprav je bil skrajno potreben miru in počitka. Kajti še tako odporen stroj človeškega organizma, ki dela v tako nenormalnih prilikah in prečesto pod visokim pritiskom, končno le začenja odpovedovati. In njegove notranje bolezni so že lepo vrsto let najavljale to stanje.

Da pa je njegov dokončni mir tako blizu, ne, to mi pa ne gre in ne gre v glavo. Ne morem si predstavljati, da ga ne bom več srečal, ko se s počasnim korakom, lahno upognjen bliža «svoji» knjižnici.

Naj ti bo, dragi Jože, zemljica lahka! Spomin nate pa bo ostal svež še dolgo, dolgo. To Ti jamči bolesten vtis, ki ga je vzbudilo tvoje izginotje vsaj iz vidne družbe.

Z. JELINČIČ

TRŽAŠKO PRISTANIŠČE ŠELE NA 9. MESTU

Druge luke napredujejo tržaška pa nazaduje...

Negativno pri tržaškem pristaniškem prometu pa je tudi dejstvo, da se slabša njegova struktura

Tržaško pristanišče je lani padlo po obsegu prometa na deveto mesto in je torej prav pri dnu seznama prekomorskih italijanskih pristanišč. Pred Trstom so: Genova (28 milijonov ton), Benetke (12 milijonov ton), Neapelj, Augusta, Ravenna, Savona, La Spezia in Livorno..

Vse kaže, da se neugodne težnje pri razvoju pristaniškega prometa nadaljujejo tudi v letošnjem prvem mesecu. Letos je januarja dosegel promet Genove 2.842.451 ton in je s tem bil tudi dosežen rekordni mesečni promet v zgodovini pristanišča. Tako visoke ravni prometa pa seveda ne bodo mogli doseči tudi v prihodnjih mesecih, saj že sedaj ne zadostujejo obstoječe pristaniške naprave in morajo ladje pred pristaniščem čakati več dni. Vendar pa lahko na osnovi tega podatka presodimo, da bo tudi letos presežen lanski: že tako zelo visoki promet in da genovsko pristanišče lahko doseže tudi 35 milijonov ton prometa. Promet Genove letošnjega januarja je za 272.885 ton višji, kot je bil decembra in za 665 tisoč 702 toni višji, kot je bil januarja 1962. leta. Zanimiv je tudi pojav, da se ne krepi samo promet masovnega, temveč tudi kosovnega blaga.

Podoben položaj je tudi v Savoni, kjer je pomorski pristaniški promet januarja dosegel 534.620 ton in bil za 12.570 ton višji kot decembra 1962. leta, za 46.659 ton višji kot januarja 1962. leta, za 168.717 ton višji kot januarja 1961. leta.

Promet tržaškega pristanišča pa je letošnjega januarja dosegel 410 tisoč ton in bil približno na isti ravni kot decembra lanskega leta ter za 20 tisoč nižji kot januarja 1962. leta. Promet je nazadoval prvenstveno na račun manjših pošiljk žitaric in premoga za avstrijske potrebe.

Primerjava prometa tržaškega pristanišča s stanjem ostalih italijanskih pristanišč odkriva torej izredno zaskrbljujoče stanje. Že golo dejstvo, da ostala pristanišča napredujejo poriva Trst stalno v bolj podrejen položaj, tako da je padel že na deveto mesto, medtem ko je pred leti še bil na četrtem. Sedaj pa se zaostruje položaj, ko se promet tržaškega pristanišča celo znižuje, pri čemer pa je še zlasti negativno dejstvo, da se istočasno slabša tudi struktura prometa.

PO POSREDOVANJU MINISTRA ZA DELO

Začasno prekinjeno stavkanje kovinarjev zasebnih podjetij

Včeraj so stavkali tržiški delavci, za stalno premeščeni v ladjedelnico Sv. Marka in v Tovarno strojev

Stavkovno gibanje kovinarjev zasebnih podjetij je začasno prekinjeno, in sicer za tri dni od 14. ure včeraj dalje. Tako so sklenile vsedržavne sindikalne organizacije kovinarjev FIOM-CGIL, FIM-CISL in UILM, ki so proučile povabilo ministra za delo za obnovitev stikov s Confindustrio.

Sindikalne organizacije menijo, da morajo omogočiti ministru, da v najbolj ugodnih pogojih potipa žilo vodstvu Confindustrie, da se bo videlo, ali so možna pogajanja in zadovoljiv sporazum, ali pa da bo treba delavcem, delodajalcem in javnemu mnenju sploh čimbolj jasno predočiti, zakaj vztraja vodstvo Confindustrie pri nadaljevanju spora.

Ravno zato so tajništva treh sindikalnih organizacij sklenila, da prekinejo stavke za tri dni. V soboto zjutraj se bodo ponovno sestala, proučila rezultate ministrove pobude ter sprejela ustrezne sklepe. Če bo pobuda ministra Bertinellija imela pozitivne sadove, se bodo izrekli za nadaljevanje pogajanj, če ne, bodo uresničila svoj program sindikalnih akcij.

Po razgovorih, ki jih je imel včeraj minister Bertinelli s prizadetima strankama, je izdal tiskovni urad ministrstva za delo sporočilo, v katerem pravi: «Ko so sindikati pristali na poziv, naj prekinejo stavkovno gibanje, se je danes ob 17. uri minister za delo Bertinelli sestal s strankama, ki sta zainteresirani na obnovitvi vsedržavne pogodbe kovinarjev zasebnih podjetij. Razgovori se bodo nadaljevali jutri.»

Na podlagi sklepov osrednjih sindikalnih organizacij sta tudi tukajšnja sindikata kovinarjev začasno prekinila stavkovno akcijo.

• • •

Včeraj ob 13.30 je zapustilo delo v ladjedelnici Sv. Marka in v Tovarni strojev nad 300 delavcev iz Tržiča, ki so jih za stalno premestili v tržaške obrate CRDA, da jim ne bi bilo treba več plačevati dnevnic. Kot je znano, so spor o tem predali v obravnavanje osrednjemu Intersindu ter bodo o njem razpravljali 21. t. m. v Rimu. Delavci so odšli z dela pred osrednje ravnateljstvo CRDA na Korzu Cavour, kjer so protestirali. Njihova delegacija, ki sta jo spremljala tajnika obeh sindikatov kovinarjev, je odšla na ravnateljstvo, kjer je predočila zahteve delavcev inž. Morettiju.

19. februarja seja pokrajinskega sveta

V torek 19.t.m. se bo zopet sestal tržaški pokrajinski svet.

Prejšnjemu dnevnemu redu zasedanja so dodali še vrsto točk upravnega značaja.

Trst izključen iz proge «E-2»

Družba «Linee marittime dell'Adriatico» je sklenila spremeniti svojo progo «E-2», iz katere bodo izključili med drugimi pristanišči tudi Trst. Do sedaj so na tej progi vozile ladje iz Ancone v Rimini, Benetke, Trst, Lošinj, Zadar, Split, nazaj v Ancono. Nova proga bo naslednja: Ancona, Zadar, Šibenik, Split, Ancona. Na tej progi bo odplula prva ladja 1. aprila in na njej bodo vozile ladje do 31. oktobra s tedenskimi odhodi in to ob 02 vsak četrtek iz Ancone ter povratek v četrtek ob 20. S spremembo proge so skušali povečati promet Ancone in zlasti okrepiti stike z jugoslovansko jadransko obalo ter povezati to progo z ostalima dvema progama «E-3» in «E-1». Proga «E-1» povezuje Ancono s Severnim Jadranom in se na njej ustavljajo ladje v Lošinju, na Reki in v Pulju. Poleg tega bo ista družba vzpostavila hitro progo med Splitom in Ancono.

PRIHODNJI TEDEN V TRSTU

Konferenca o tarifah ČSSR-Trst-prekomorje

Ob koncu prihodnjega tedna bo v Trstu mednarodna železniška konferenca, na kateri bodo razpravljali o železniški tarifi ČSSR - Trst - prekomorje. O tem vprašanju so ob koncu januarja že govorili na Dunaju in so takrat avstrijska, italijanska in jugoslovanska železniška uprava sklenile, naj ostane v veljavi sedanja železniška tarifa. Istočasno pa so tudi dopustila možnost nadaljnjih pogajanj na osnovi zahtev predstavnikov ČSSR, ki bodo zato prišli v Trst na novo železniško konferenco.

Opozorilo delničarjem

Finančna intendanca sporoča, da zapade 23. marca rok za dopolnilno prijavo dohodkov od delnic v letu 1961 in v prejšnjih letih. Prijavo je treba predložiti okrajnemu uradu neposrednih davkov. V prijavi je treba navesti družbo, ki je izdala delnice, število posedovanih delnic, nominalno glavnico ter prejete dividende. Navesti je treba tudi prejšnje letne prijave ter se sklicevati na člen 4 zakona št. 1745 od 29. decembra 1962.

Do sobote, 16. februarja morajo predložiti na vladni generalni komisariat prošnjo ribiči, ki nameravajo obnoviti naprave za ribolov in ki bodo zaprosili za pomoč. Ribiči bodo prejeli pomoč do 30 odst. izdatkov iz sredstev, ki jih je dalo na razpolago ministrstvo za trgovinsko mornarico.

SPOROČILO FINANČNE INTENDANCE

Prijava dohodkov od dela za odmero davkov

Za odtegljaje veljajo enaki predpisi kot lani

V zvezi s 13. prijavo dohodkov «Vanoni» sporoča Finančna intendanca naslednje:

Kakor v preteklih letih dopušča finančno ministrstvo za prijavo dohodkov kategorije C-2 (delo v odvisnem razmerju), da jo do 31. marca t.l. predložijo delodajalci sami, pri čemer naznačijo celotne mezde, ki so jih izplačali delavcem v letu 1962.

Podjetja, ki imajo sedeže ali tovarne v različnih davčnih okrožjih, morajo predložiti ustrezne ločene sezname s podatki, ki jih predpisuje obrazec za izjave. Pri tem morajo navesti dohodke posameznih uradnikov ter skupno vsoto dohodkov vseh delavcev.

Potrjuje se predpis, vsebovan v okrožnici št. 500.004 od 5. marca 1956, po katerem ni treba več delavcu in uradniku predložiti potrdila o delu, ko predloži enotno prijavo dohodkov. V tem primeru mora prijaviti prizadeti delojemalec na lastno odgovornost točno vsoto dopolnilnega in dohodninskega davka, odtegnjenega od vseh dohodkov kategorije C-2, dobljenih v letu 1962. Predpis omenjene okrožnice je potrdil tudi člen 28 enotnega besedila zakonov o neposrednih davkih, ki ga je odobril predsednik republike z odlokom št. 645 od 29. januarja 1958.

Delodajalci morajo dati delojemalcem vsa pojasnila, ki bi jih zahtevali, da bi lahko navedli v svojih izjavah točno vsoto odtegljajev davka. Medtem pa imajo davčni uradi pravico, da opravijo pri delodajalcih potrebno nadzorstvo in ugotovijo, ali so navedbe v prijavah delojemalcev točne.

Od dohodkov se odbije stalna vsota 240.000 lir. Če pa se z dohodki moža seštejejo tudi dohodki, ki jih ima od dela žena, se odbije od vsote 240.000 lir vsota 50.000 lir.

Za dopolnilni davek velja odtegljaj izdatkov za prevoze in za strokovno spopolnjevanje, kakor je do lani odrejalo finančno ministrstvo in kakor določa od 1. januarja letos člen 5 zakona št. 1682 od 4. decembra 1962. Ta odtegljaj lahko znaša 20 odstotkov kosmate plače in drugih prejemkov in dodatkov in ne sme preseči 360.000 lir.

Kar se tiče prijave delodajalcev se opozarjajo na predpis člena 25 enotnega besedila zakonov od 29. januarja 1958 št. 645, ki se tiče naslednjih elementov:

1. seznama vseh izplačil uslužbencem, od katerih niso bili odtrgani nobeni odtegljaji; 2. celotne vsote obveznih prispevkov v breme delodajalcev v preteklem letu, pri čemer je treba podkrepiti seznam z navedbo podatkov o posameznih plačilih.

Zahteve delavcev industrije cementa

Sindikat gradbene stroke Delavske zbornice sporoča, da so sindikalne organizacije poslale organizacijama Assocemento in Intersind seznam zahtev za obnovitev pogodbe delavcev cementne industrije. Medtem so odpovedali pogodbo za urednike in vmesno kategorijo. V Trstu se tiče obnovitev pogodbe delavcev in uradnikov Italcementi v industrijskem pristanišču.

Že leta je navada taka, da očka, mamca, sestra vsaka v tem mesecu norčij na

PUSTNO RAJANJE OTROKE VODI

Zabaven ples, kjer par se išče, pripravlja že

SLOVENSKO GLEDALIŠČE

za vse, ki bi številčno zbrani, želeli preživeti PUST prijetno z nami.

24. se bo na STADIONU« PRVI MAJ» začel ob 15.30 otroški raj.

V maskah pridite vsi saj Pust le enkrat v letu se zvrsti!

Gledališča

GLEDALISCE VERDI

V soboto ob 20.30 za red A v vseh prostorih prva uprizoritev Wagnerjeve opere «Leteči Holandec» v izvirnem besedilu. Opero bo dirigiral Artur Grueber, v glavnih vlogah pa bodo nastopili Jutta Meyfarth, Rut Siewert, Eugene Tobin, Petter Lager in Tomislav Neralič. Zborovodja Giorgio Kirschner. Scenarist Peter Bissegger. Režija Frank de Quell. Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic.

PROSVETNO DRUSTVO PROSEK - KONTOVEL
priredi v nedeljo, 17. t. m. ob 16.30 v Ljudskem domu v KRIŽU
ljudsko igro v štirih dejanjih

«PRISEGA OPOLNOČI»

Spisala Manica Komanova
Režira Stane Raztresen

V soboto, 23. t. m. na stadionu «Prvi maj»

VII. GLEDALIŠKI PLES

Igral bo «Ljubljanski jazz ansambel» s sodelovanjem Marjane Deržajeve

Nalezljive bolezni od 1. do 10. februarja

Od prvega do 10. februarja so zaznamovali naslednje primere nalezljivih bolezni: 3 primere davice, 18 primerov škrlatinke, 2 primera vnetja možganske mrene, 56 primerov ošpic, 52 primerov noric, 3 primere oslovskega kašlja, 46 primerov parotitisa in 4 primere rdeč.

DRAGE MUHE LETOŠNJE ZIME

Za odstranjevanje snega 2 milijona lir na dan

Doslej so zvozili v morje 35.000 kubičnih metrov snega

Občina predvideva, da bodo do konca tedna lahko odstranili ves sneg s tržaških ulic. V središču mesta je delo v glavnem že opravljeno in se sedaj trudijo zlasti v predmestjih in na Općinah, kjer je pred dnevi sneg ponovno zapadel. Do sedaj so odpeljali z ulic in odvrgli v morje 35.000 kubičnih metrov snega, povprečno po 3.000 kubičnih metrov na dan. Poleg osebja občinskega podjetja za čistočo, so zaposlili tudi do 700 drugih oseb in skupno 40 tovornjakov. Niso še točno izračunali, koliko bo odvažanje snega občino stalo, predvidevajo pa da od 1,5 do 2 milijona lir na dan.

Podrl je starko in pobegnil...

Karabinjerji iz Kolonije vodijo preiskavo, da bi odkrili krivca, ki je v ponedeljek zvečer podrl starko v Ul. Marconi, nato pa je zbežal. Tokrat ne gre za motorista ali avtomobilista, ampak za pešca, zaradi tega je preiskava bolj otežkočena, ker pešci pač nimajo evidenčnih tablic na sebi.

Okrog 20.30 v ponedeljek je 70-letna Irene Schivi vd. Fabrici iz Ul. Coroneo 35 šla peš po pločniku po Ul. Marconi, ko pa je hotela kreniti v Ul. Ronco, jo je podrl stasit mladenič, ki je pritekel po pločniku. Ustavil se je za hip in se oprostil, nato pa je naglo odšel, češ da gre poiskat avto, da bi ženico odpeljal v bolnišnico, toda o njem in o avtu ni bilo več ne duha ne sluha. Ženici so pomagali pešci, ki so nato prišli mimo, tako da je lahko vstala in počasi odšla domov. Upala je, da bodo bolečine prenehale, toda bolelo jo je vedno bolj, tako da so jo včeraj dopoldne morali odpeljati z rešilnim avtom v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedski oddelek. Pri padcu se je namreč pobila po desni nogi, ki si jo je verjetno tudi zlomila. Okrevala bo v polrugem mesecu, če ne bodo nastopile komplikacije.

TRČENJE DVEH AVTOV

Rdeči semafor ga ni ustavil

Po Ul. Martiri della Libertà je včeraj popoldne 43-letni Aldo Moretti iz Istrske ulice 91 vozil proti Ul. Fabio Filzi avto, v katerem se je peljal tudi 43-letni Bruno Riva iz Ul. Agro 6. Vanj je trčil z avtomobilom 38-letni Mario Terenghi iz Milana, ki je vozil proti Ul. Ghega in se ni ustavil, čeprav je semafor kazal rdečo luč.

Zaradi močnega sunka se je Moretti pobil po levi roki in levi nogi, zaradi česar se bo moral zdraviti šest dni. Prav tako se bo moral zdraviti šest dni Riva, ki se je pobil po desni roki in desni nogi. Z rešilnim avtomobilom so ju odpeljali v bolnišnico, kjer so jima nudili prvo zdravniško pomoč.

Avtomobilist podrl dijakinjo na pločniku

Ko je včeraj popoldne 15-letna dijakinja Giuliana Ziberna iz Ul. Santi 1 hotela prečkati Ul. Veronese, jo je z avtom obrsnil 19-letni Glauco Cadel iz Ul. Dei Leo št. 6. Cadel je zapazil skupino dijakov na pločniku in se jim je hotel izogniti, toda prav tedaj sta z nasprotne strani privozila dva avtomobila in Cadel je nekoliko krenil proti pločniku, da ne bi prišlo do trčenja. Tako je obrsnil dijakinjo, ki je padla in se nekoliko pobila po kolenih. Priskočil ji je na pomoč, toda dejala je, da ni nič hudega. Šele potem je odšla v bolnišnico, kjer so ji nudili prvo zdravniško pomoč. Okrevala bo v dobrem tednu.

Upravni svet letališča v Ronkah je sinoči odobril proračun za gradnjo velikega vzletišča, na katerem bodo lahko pristajala tudi večja letala. Poleg tega so določili datum za sklicanje skupščine.

Kdo ga je videl?

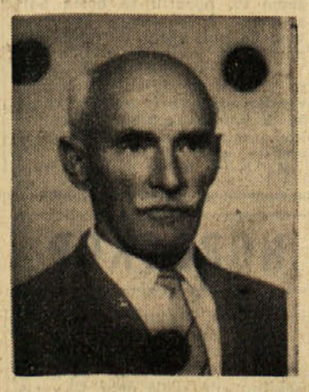

Že v nedeljo je odšel od doma in se ni še vrnil 80-letni Josip Grahonja od Zgornje Magdalene št. 799. Njegovi svojci so zelo zaskrbljeni in prosijo vsakogar, ki bi ga videl, naj jim to sporoči ali pa javi policiji. Oblečen je bil v temno siv jopič in hlače «kaki». Morda je šel v Kastelc čez mejo, kjer ima sorodnike, ali pa je v kakšni vasi v dolinski občini.

Kino

Nazionale 15.30 «West side story». — Natalie Wood. Film desetih Oscarjev.
Arcobaleno 15.30 «La valle dei disperati». Technicolor.
Fenice 15.30 «Agente 007 ha licenza di uccidere». Technicolor.
Excelsior 15.00 «L'amore difficile» — Nino Manfredi, Fulvia Franco, Vittorio Gassman. Prepovedano mladini.
Grattacielo 16.00 «La guerra dei bottoni». Nagrada Jean Vigo 1962.
Supercinema 16.00 «Da Parigi al Polo Nord sexy». Eastmancolor. Prepovedano mladini.
Alabarda 16.00 «Superspettacoli nel mondo». Technicolor. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 16.00 «Peccati d'estate». Technicolor. Prepovedano mladini.
Aurora 16.00 «Il delitto della signora Arlesson».
Cristallo 16.30 «La banda Casaroli» — Renato Salvatori, Tomas Milian. Prepovedano mladini.
Capitol 16.00 «Il visone sulla pelle». Technicolor. Cary Grant, Doris Day.
Garibaldi 16.30 «Noi siamo due evasi». Technicolor. Tognazzi, Vianello, Magali Noel.
Impero 16.00 «OK Parigi».
Massimo 15.30 «La grande conquista» Technicolor. John Wayne, Laraine Day.
Moderno 16.30 «Moderato cantabile». Jeanne Moreau, Jean Paul Belmondo.
Astoria 16.30 «All'inferno e ritorno». Technicolor. Audie Murphy.
Astra 16.30 «Berlino Est passaporto falso».
Vittorio Veneto 15.30 «L'affittacamere». Kim Novak, Jack Lemon.
Abbazia 16.00 «Saint Tropez, Linea blues». Technicolor. Fausto Tozzi, Marie Laforet. Prepovedano mladini.
Marconi 16.00 «Pastasciutta nel deserto». Giovanna Ralli, Venantino Venantini.
Ideale 16.00 «Gli artigli invisibili del dottor Mabuse». Prepovedano mladini.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
NOVO:
Robert Musil:
Mož brez posebnosti L 2.350

Mali oglasi

PRI VASIH NAKUPIH obiščite trgovino **«MAGLIABELLA» na Korzu Garibaldi, 11** (Barriera) nekaj korakov od avtobusne postaje. Pri nas dobite veliko izbiro vseh vrst **PLETENIN**, nogavic in perila za ženske, moške in otroke po najnižjih cenah v Trstu. Postreženi boste v vašem jeziku. Pri nakupu dobite primerno darilo.

PRI MAGAZZINU FELICE — Trst Ulica Carducci 41. DOBITE: ženske moške in otroške dežne plašče, bunde, hlače, jopiče in srajce najboljših vrst in znamk po najnižjih cenah.

PLASTIKA ZA POKRIVANJE PODOV višina 2 metra po 500 lir kv. meter; termoplastični podi, ploščice «Sillon», plastične preproge, zagotovljena namestitev, brezplačni predračuni. **Zanimajte se pri «ITALPLAST», Trst, Trg Ospedale 6, tel. 95-919.**

ISCEM POSTREŽNICO, pošteno, tudi starejšo od 9. do 15. ure. Ponudbe na upravo Primorskega dnevnika.

Izleti

Slovensko planinsko društvo priredi v nedeljo 24 marca izlet v Planico ob priliki mednarodnih smučarskih poletov na mamutski skakalnici. Vpisovanje v dnevnih urah v Ul. Geppa 9 II.

Prosvetno društvo «Andrej Čok» z Opčin priredi 24. marca t.l. enodnevni izlet v Planico, kjer bodo mednarodni skoki. Vpisovanje pri Draščkovih.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 13. februarja se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo pa je 19 oseb.

UMRLI SO: 66-letna Maria Lenisa, 83-letna Caterina Ritmancic vd. Degrassi, 81-letna Italia Roch vd. Polvar detta Filiput, 83-letna Ema Tomazic, 63-letni Antonino Randisi, 54-letni Angelo Fain, 73-letna Carmela Mega por. Vitti, 61-letni Salvatore Scanu, 71-letna Lucia Sokol por. Koren, 67-letna Ana Pellarin vd. Blasoni, 62-letni Ettore Giessi, 87-letna Maria Morizzo vd. Ronzano, 77-letna Pierina Rizzi vd. Marchio, 82-letna Agnese Capriz vd. Maraspin, 31-letni Dario Grudina, 76-letna Romilda Legisa, 89-letna Ana Cattonaro vd. Zaratin, 85-letni Giuseppe Valeri, 86-letna Alba Maria Almerigotti.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

INAM Al Cammello, Drevored 20 septembra 4; Godina, Trg sv. Jakoba 1; Sponza Ul. Montorsino 9 (Rojan); Vernari, Trg Valmaura 10; Vielmetti, Borzni trg 12.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob prof. Kosovela darujejo za Dijaško matico Albin Bubnič 1000 lir, Marijan Dolgan 1000, Rado Rauber 1000, Mario Magajna 500, Fran Udovič 1000, Franc Kavs 1000, Danilo Renčina 500, Mili Berginc 500, Vladimir Kenda 1000, Bogo Samsa 1000, Stanislav Renko 1000, Romana Juriševič 500, Milan Bolčič 1000, Egon Kravs 1000, Alda Čok 500, Dušan Hreščak 1000, Ivan Čač 500, Slavko Stoka 1000, Maks Pečar 500, Dušan Furlan 1000, Anton Skarabot 1000 lir.

V počastitev spomina pokojnega prof. dr. Josipa Kosovela darujejo za Dijaško Matico: Silvana Malalan 500, Milena Sila 1000, Antonija Čok 1000, Drago Pahor 1000, Tatjana in Jože Koren 1000, Just in Sonja Colja 2000, Ivanka Colja 1000, Roman Šmuc 1000

V spomin na prijatelja Jožeta Kosovela daruje družina Tončič 5000 lir za Dijaško Matico in 5000 lir za sklad Sergija Tončiča.

V počastitev spomina prijatelja dr. Josipa Kosovela daruje družina Curk 5000 lir za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob pokojnega Darja Grudine daruje Anton Mezgec 5000 lir za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob pok. Franca Uršiča daruje Friderik Znidarčič 2000 lir za Dijaško Matico.

Razna obvestila

Slovensko planinsko društvo vabi na predvajanje barvnih diapozitivov nekaterih članov, ki bo v petek dne 15. t.m. v Gregorčičevi dvorani ob 20.30. Vabljeni.

Mladinski pevski zbor šole Glasbene Matice v Trstu ima vaje vsak petek ob 17.45. Priporočamo točen obisk zaradi javnega nastopa.

Prosvetno društvo Barkovlje. Danes 14. februarja odborova seja ob 21. uri.

Pedagoški odsek sindikata slovenske šole v Trstu priredi v petek 15. t.m. ob 18. uri na osnovni šoli pri Sv. Jakobu predavanje «Globalna metoda v prvi stopnji osnovne šole». Predavanja bo ga. učiteljica Pavla Zazula. Obenem bodo učitelji dobili potrebno gradivo za izpopolnjevalni tečaj, ki bo v marcu.

Tržaški filatelistični klub «L. Kosovel» bo imel v nedeljo 17. t.m. redni sestanek v prostorih kluba, Ul. Montecchi 6, od 10. do 12. ure, kakor vsako prvo in tretjo nedeljo

SOŽALJE

Ob smrti prof. dr. Jožeta Kosovela, dolgoletnega podpredsednika in člana nadzornega odbora Dijaške Matice, izreka užaloščenim svojcem iskreno sožalje odbor podpornega društva Dijaška Matica.

Slovenska prosvetna zveza izraža ob smrti dr. Josipa Kosovela, bivšega njenega odbornika, žalujoči družini svoje iskreno sožalje.

Slovensko gledališče sočustvuje s svojci ob smrti svojega prijatelja in kritika dr. Jožeta Kosovela.

Mladinska iniciativa izreka globoko sožalje družini Kosovel ob smrti prof. Jožeta Kosovela.

Uredništvo in uprava Primorskega dnevnika izrekata ob smrti svojega dolgoletnega sotrudnika prof. dr. Jožeta Kosovela svojcem globoko sožalje.

SOŽALJE

Založništvo tržaškega tiska ter uredništvo in uprava Primorskega dnevnika izrekajo iskreno sožalje nameščencu ZTT tov. Vladimiru Uršiču ob smrti njegovega očeta.

Prosvetno društvo Barkovlje izreka iskreno sožalje svojemu podpredsedniku Vladimiru Uršiču ob izgubi očeta.

Ob smrti očeta izrekajo Vladimiru Uršiču iskreno sožalje delovni kolegi.

Zapustil nas je naš dragi oče in nono

FRANC URŠIČ

Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes 14. februarja ob 15.30 iz hiše žalosti, Strada del Friuli 178, na barkovljansko pokopališče.

ŽALUJOČI OTROCI, SNAHA IN VNUKA

Trst - Barkovlje, 14.II.1963.

Sporočamo žalostno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je po kratki bolezni zapustil včeraj, 13. t.m., naš nepozabni, dobri mož, oče in svak

prof. dr. JOŽE KOSOVEL

Pogreb dragega pokojnika bo danes ob 16.30 iz mrtvašnice splošne bolnišnice.

Žalujoči: žena Zorka, sin Saša z ženo Marijo ter svaka Mirko in Darko Kosmina z družinama.

Žalovanju se pridružujeta prijatelja Marica in dr. Frane Tončič.

Trst, 14. 2. 1963

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA

sporoča žalostno vest, da je včeraj umrl v Trstu znani slovenski javni in kulturni delavec

prof. dr. JOŽE KOSOVEL

predsednik Narodne in študijske knjižnice

Pogreb zaslužnega pokojnika bo danes ob 16.30 iz mrtvašnice tržaške glavne bolnišnice

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA

V Trstu, 14. februarja 1963

Sporočamo žalostno vest, da je včeraj umrl v Trstu

prof. dr. JOŽE KOSOVEL

dolgoletni predsednik Narodne in študijske knjižnice

Danes ob 16.30 ga bomo spremili na njegovi zadnji poti.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

V Trstu, 14. februarja 1963

Taborniki so zborovali

V nedeljo 10. t.m. so imeli taborniki Rodu Modrega vala v Grepčičevi dvorani v Ul. Geppa 9 občni zbor, na katerem so izvolili tudi nov odbor, ki ga sestavljajo: starosta Walter Brus - Tiger; podstarosta Jože Cej - Jok; načelnik Vojko Mijot - Iztok; podnačelnik Pavel Morel - Brin; tajnici Mara Miklavec - Iskra in Neva Starec-Molina; blagajničarka Tatjana Sosič - Burja; referanta M.C. Dekleva Jožko - Lišček in Nivea Kuret-Snežinka; gospodar, Marko Hrešnik - Hrast. Iz poročil, ki so jih podali načelnik, tajnik, blagajnik in gospodar, je bilo razvidno, da naša taborniška organizacija zaradi gmotnih težav in pomanjkanja opreme ni mogla razvijati svoje dejavnosti tako, kot bi jo sicer lahko, če bi razpolagala z zadostnimi sredstvi. V diskusiji, ki je sledila razrešnici staremu odboru, pa je prišlo jasno do izraza, da volje za delo pri mladih tabornikih ne manjka in da so tudi možnosti za razmah delovanja, kljub vsem oviram vendarle prezgodnje. Taborniki sami so med drugim izrazili željo, da bi v okvir organizacije deloval jamarski klub, za katerega nudi naš Kras vse kot dovolj priložnosti. Člani so tudi soglašali v tem, da bi delu organizacije koristila povezava s prorodno organizacijo v Jugoslaviji, predvsem pa seveda na Goriškem in da bi ta organizacija morala posvetiti pozornost tudi Beneški Sloveniji, kjer se je že lani mladila skupina tabornikov.

Novi odbor je prevzel nalogo, da pripravi program za nadaljnje delo in da krepko zaviha rokave, da ta organizacija, ki vzgaja pri svojem članstvu ljubezen do narave in človeka, v bodoče delovala z večjim uspehom kot doslej.

SAMOTNA SMRT SAMOTARSKEGA MLADENIČA

V kuhinji je ležal zastrupljen s plinom

Zdi se, da gre za samomor zaradi verjetne duševne depresije

V svojem skromnem stanovanju v Ul. Vivaldi 2, kjer je po smrti svoje matere živel sam, si je s plinom vzel življenje 31-letni Alfredo Cominotto, ki je bil zaposlen pri nekem podjetju v industrijskem pristanišču. Revež se je zastrupil že v torek popoldne okrog 16. ure, kakor je ugotovil sodni zdravnik prof. Nicolini, njegovo truplo pa je našla včeraj okrog 11. ure Enrichetta Bonacci, ki je fantu pospravljala stanovanje.

Ko je ženska prišla včeraj dopoldne, kakor vsak dan, da bi pospravila stanovanje in je odprla vrata stanovanja, je vanjo puhnil plin, s katerim je bilo stanovanje nasičeno. Takoj je zaslutila, da se je nekaj zgodilo. Skočila je v kuhinjo, kjer je na tleh zagledala truplo nesrečnega fanta. Zaprla je pipo plinskega kuhalnika, odprla na stežaj okno ter klicala na pomoč. Iz sosedne mlekarne so telefonsko poklicali rešilni avto ter obvestili policijo. Rešilni avto je bil kmalu na mestu, toda dežurni zdravnik je mogel ugotoviti le vzroke smrti.

Agenti komisariata javne varnosti pri Sv. Soboti so uvedli preiskavo, da bi ugotovili vzroke, ki so Cominotta dovedli do usodne odločitve. Kakor smo že omenili, je živel sam odkar mu je mama umrla pred dobrim letom. Delal je v industrijskem pristanišču in je bil zaročen, zadnje čase pa je bil zamišljen in bolj zaprt sam vase.

Da gre za samomor sklepajo tudi iz dejstva, da je odstranil varovalke električne napeljave, preden je odprl plin, to pa verjetno zaradi tega, da ne bi nastala eksplozija, če bi kdo prižgal luč.

Obleka se ji je vnela ob plinski pečici

Na dermatološki oddelek so sinoči sprejeli s pridržano prognozo 33-letno Vittorio Dragotin vd. Bon iz Ul. Lonza 3. Ženica je dobila opekline 2. in 3. stopnje po vsem telesu, ker se ji je vnela obleka, ko se je preveč približala plinski pečici v svoji spalnici. V hipu je bila vsa v plamenih, na njene klice pa je prihitela vnukinja, ki oj je rešila in z rešilnim avtom spremila v bolnišnico.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Pri trčenju si je zlomil nogo umrl pa je zaradi pljučnice

Avtomobilist, ki je bil udeležen pri nesreči, obsojen na 6 mesecev zapora - Oba voznika sta vozila brez pravih šoferskih dovoljenj

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Edel, tožilec Ballarini, zapisnikar Chiarelli, obramba P.P. Pellucci, zastopnika zasebne stranke R. Cuccagna in Carbone) se je zagovarjati 53-letni Giovanni Bossi iz Ul. Galileo 14, ki je bil obtožen, da je nenamerno ubil neko karabinerja. Slo je za prometno nesrečo, ki se je pripetila 7. junija lani okoli 23.40 na vogalu ulic Crispi in Timeus.

Kako je prišlo do nesreče? Policija je ugotovila, da je Bossi prišel z avtom Fiat 500 iz Drevoreda 20. septembra po Ul. Timeus ter je bil namenjen na trg pred glavno bolnišnico. Na vogalu z Crispi je prišlo do nezgode, ko je z nasprotnega privozil z desne strani 28-letni Antonio Rizzo, po poklicu karabinjer, ki je služboval na karabinerski postaji v Ul. Hermet.

V zvezi s to nezgodo je treba najprej pripomniti, da voznika nikakor ni imela šoferskih izkaznic, kot to predpisuje zakon. Bossi je imel sicer pri sebi zapadlo šofersko izkaznico, ki bi jo moral obnoviti, ne pa zaradi drugih razlogov, pa tudi zato, ker je kratkoviden. Karabinjer Rizzo, doma iz Monselice, pa nikoli opravil voznikovega izpita, čeprav je tu v Trstu redno vozil motor.

V trenutku nesreče se je z Rizzovim peljala na motorju tudi njegova 17-letna zaročenka Marina Cirianni iz Ul. Soncini 34. Policijski organi domnevajo, da je do nesreče prišlo v naslednjih okoliščinah. Bossi peljal s svojim avtom v smeri proti splošni bolnišnici in je nenadoma naletel na motorista, ki mu je prihajal z desne strani. Nekoliko je zavrl svoje vozilo ter obrnil krmilo na levo. Rizzo, ki je upravljal vespo, je prav tako obrnil krmilo svojega vozila na desno stran. Vse to pa ni preprečilo trčenja. Desni sprednji del avtomobila je zadel ob levi sprednji del motorja, nakar sta obe vozili nadaljevali svojo pot. Toda avto je še enkrat zadel v zadnji del vespe. Zaradi močnega udarca je Cirianijeva zletela čez sprednji del avtomobila, padla na tla ter se pobila po raznih delih telesa. V bolnišnici se je morala zdraviti okoli 30 dni. Rizzo pa je padel na tla ter si zlomil levo nogo. Po nesreči je umrl v bolnišnici 2 tedna pozneje zaradi pljučnice, zaradi poškodbe same pa bi ozdravel v 40 dneh.

S tem se je seveda Bossijev položaj poslabšal. Prijavili so ga sodišču zaradi nenamernega umora, telesnih poškodb ter zaradi vožnje motornega vozila brez vozniškega dovoljenja.

Na včerajšnji razpravi je med drugimi nastopil Rizzov oče, ki je povedal, da mu je sin pošiljal vsak mesec od 15 do 20 tisoč lir. Vse druge priče so potrdile prejšnje izpovedi.

Zastopnika zasebne stranke sta zahtevala, naj sodniki obsodijo Bossija zaradi nenamernega umora ter na plačilo 5 milijonov lir odškodnine svojcem pokojnega karabinerja (od te vsote naj bi odšteli 1 milijon lir predujma) ter 1 milijon lir odškodnine Marini Cirianijevi (predujem naj bi v tem primeru znašal 200.000 lir). Javni tožilec pa je zahteval, naj sodniki obsodijo Bossija na 1 leto zapora zaradi nenamernega umora ter naj ga oprostijo ostalih obtožb zaradi amnestije.

Sodniki so spoznali Bossija za krivega obtožbe nenamernega umora in telesnih poškodb ter so ga zato obsodili na 6 mesecev zapora in 50.000 lir globe. O odškodnini prizadetim strankam bodo razpravljali pred pristojnim civilnim sodiščem. Vendar pa bo moral Bossi plačati 500.000 lir predujma Rizzovemu očetu ter 150.000 lir Marini Cirianijevi. Razen tega bo moral povrniti stroške dveh zastopnikov zasebnih strank, in sicer vsakemu po 50.000 lir.

* * *

Pred istim sodiščem se je moral zagovarjati tudi 45-letni Paolo Lucarich iz Ul. della Guardia 12, ki je bil obtožen, da je v začetku lanskega marca ukradel 42-letnemu Gianottu iz Ul. Lazzaretto vecchio 24 usnjeno torbo z raznimi oblačili in perilom.

Do tatvine je prišlo v gostilni na Šentjakobskem trgu 6. V začetku marca lani se je Gianotta znašel v omenjeni gostilni, kjer je pri odhodu pozabil torbo. Naslednjega dne se je zglasil v lokalu, toda lastnik mu je povedal, da je torbo odnesel s seboj neki moški. Minilo je potem skoraj mesec dni. Nekega večera se je Gianotta znašel spet v omenjeni gostilni. Gospodar se mu je približal ter mu dejal, da je neznanec, ki mu je ukradel torbo, v gostilni. «Kdo pa je?», je vprašal Gianotta. Gostilničar je s prstom pokazal na moškega, ki je po njegovem mnenju zakrivil tatvino. Gianotta se mu je približal — šlo je za Lucariha — ter ga pobaral za torbo. Lucarich pa se je razkačil ter obsul Gianotta s ploho žaljivk. Ta pa ni pomišljal dolgo ter je pozval v gostilno karabinerje.

Na razpravi se je zvedelo, da je Lucarich duševno bolan ter da je sodišče že leta 1938 ukazalo naj ga zdravijo v umobolnici. Leta 1956 je prišel pred porotno sodišče, ker je sramotil italijanski narod in tudi ob tej priliki so ga porotniki oprostili, ker so menili, da kot kronični alkoholiziranec ne more odgovarjati za svoja dejanja.

Kljub temu so ga včeraj sodniki obsodili na 1 mesec zapora in 25.000 lir globe. Pripomniti pa je treba, da bi se moral obtoženec zagovarjati pred sodnikom tudi zaradi prosjačenja. Te obtožbe pa so ga oprostili zaradi amnestije.

Avto v drevo na cesti Reka-Trst

Vožnja po cesti Reka-Trst je še nevarna zaradi poledice in snega. Tako sta se včeraj ponesrečili 50-letna Rosalia Truden por. Crivelli iz Milana ter njena 11-letna hčerka Daniela, ki sta se vračali z Reke z avtom, ki ga je vozil mož, oziroma oče Angelo Crivelli.

Na zasneženi in poledeneli cesti blizu Podgrada je avto zdrsel in treščil v obcestno drevo. Šoferju se ni zgodilo nič hudega, njegova žena pa se je pobila po glavi, levi roki in kolenih, zaradi česar so jo sprejeli na II. kirurški oddelek in se bo morala zdraviti 8 dni, hčerka Daniela pa se je nekoliko pobila po čelu in so ji nudili prvo zdravniško pomoč ter bo okrevala v nekaj dneh. Z zasebnim avtomobilom so ju pripeljali v tržaško bolnišnico.

Kino na Opčinah

predvaja danes 14. t. m. z začetkom ob 18. uri Metro film: za njega ni druge poti:

SENZA DOMANI

(Brez jutrišnjega dne)

Igrajo:
GEORGE NADER
BERNARD LEE
BESSIE LOVE

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 14. t. m. ob 19.30 film:

Agosto donne mie non vi riconosco

(Avgust, ženske moje ne spoznam vas več)

Igrajo: FLORELLA DE LUCA in TONY DALLARA

Goriško-beneški dnevnik

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Svetovalci so pozdravili ustanovitev avtonomne dežele Furlanija-Julijska krajina

Svetovalec odv. Stiligoj je protestiral zaradi pomanjkanja določil za zaščito manjšine v deželnem statutu

Tudi goriški občinski svet se je pridružil ostalim krajevnim organom oblasti v tržaški, videmski in goriški pokrajini ter na dostojen način pozdravil ustanovitev avtonomne dežele Furlanija-Julijska krajina.

V uvodni besedi je župan dr. Poterzio dejal, da je bila želja po avtonomiji poudarjena v goriškem občinskem svetu že leta 1922. Ker pa fašizem ni spoštoval demokracije ni mogel spoštovati niti pravic našega ljudstva. «Mi si predstavljamo deželno ustanovo kot odločilno orodje za preobrazbo in omejitev nalog in uslug države, da bi se le-ta modernizirala, postala prožnejša in kos posebnim nalogam,» je dejal župan v svojem govoru in dodal, da je ustanovitev dežele stvar notranje politike, ki ne more in ne sme na noben način vplivati na mednarodne pogodbe in sporazume. Dežela ustvarja ustrezne pogoje za okrepitev, ne pa šibitev nacionalne enotnosti demokratičnih ustanov. Ko je v nadaljevanju svojega govora omenil naloge dežele, ki naj koordinira ekonomske načrte, je župan ugotovil, da dežela ne bo tisti čudežni lek, ki bo odpravil vse pomanjkljivosti.

Medtem ko ostanejo v veljavi državni posegi v korist goriške pokrajine (prosta cona in rotacijski sklad) se apelira tudi na administratorje sosednih pokrajin, da ne bi dovoljevali škodljivo konkurenco na ekonomskem področju. Nadalje je omenil ugodnosti za delovno silo, ki ji ne bo treba več emigrirati. O samem poslovanju deželne vlade pa je dejal, da se bo vlada vedno z njo posvetovala, kadar bodo pripravljali gospodarske pogodbe s sosesdnimi državami.

Prvi se je k besedi priglasil odv. Sfiligoj, ki je dejal, da se je SDZ že maja 1947 zavzemala pri ustavodajni skupščini za deželno avtonomijo in pravno zaščito manjšin. Obžaloval pa je izpustitev določil za zaščito manjšin v deželnem statutu. Protestiral je proti tej pomanjkljivosti in zahteval, da se njegove izjave dajo v zapisnik.

Dr. Bateilo (KPI) pa je dejal, da se je z zaključitvijo enega, odprlo drugo poglavje borbe za deželo: kako bomo uporabili to sredstvo. Posvetiti se je treba spoznavanju problemov v mejah dežele, je dejal svetovalec, kajti dežela ni samo stvar decentralizacije, ampak predstavlja element moderne države z načrtovanjem ekonomije in dviganjem kulturne ravni. Govornik je nadalje dejal, da se v večinski stranki in tudi v PSDI opažajo partikularistična gledanja na posamezna vprašanja, ki dokazujejo pomanjkanje deželne zavesti.

Govornik je nadalje podprl Sfiligojevo obsodbo o izpustitvi manjšinske zaščite, vprašanje, «ki ga bomo tudi mi imeli stalno pred očmi». Končno je izrazil prepričanje, da bo eden izmed prvih sklepov nove vlade, izvoljene na aprilskih volitvah, sprejem volilnega zakona za novo deželo.

Svetovalec Candussi (PSDI) se je pridružil županovemu stališču glede dežele, liberalec Chiozza pa je obljubil svojo pomoč, da se ne bi uresničila tista bojazen, ki so jo vedno imeli pred očmi, ko so govorili o deželi.

Načelnik skupine krščanske demokracije dr. Tripani je predlagal sprejem resolucije, ki odobrava županove izjave in se zahvaljuje parlamentu za uresničitev ustavnega določila in izpolnitev želja prebivalstva za socialni in ekonomski napredek. Resolucija nadalje izraža upanje, da se bo dežela čimprej ostvarila z izvolitvijo deželnega sveta. Nadalje se sklicuje na poprejšnje sklepe občinskega sveta, naj se vsi kvalificirani organizmi in posamezniki, ki pripravljajo programske dokumente, čimprej pridružijo občinskemu svetu.

Preden je župan odredil petminutni premor, da bi načelniki skupaj soglasno stavili nekaj popravkov v Tripanijevo resolucijo, je misovski svetovalec Rosolin predlagal, naj v njej upoštevajo tudi njihovo obžalovanje, da v novo deželo ne bosta vključeni Istra in Dalmacija. Njegovega predloga seveda sploh niso vzeli v poštev. O njem se je pozneje razvila živahna diskusija, ki pa se ni tikala vsebine predloga, ampak procedure, ki ni bila v skladu z določili pravilnika o delovanju občinskega sveta.

Župan je po odmoru prebral resolucijo, o kateri so bile podane glasovalne izjave. Odv. Sfiligoj se je strinjal s tistim delom, ki govori o socialno-ekonomskem napredku; napovedal je, da se bo vzdržal pri glasovanju o resoluciji zaradi poprej navedenih razlogov. Demokriščjani, socialni demokrati, socialisti in komunisti so glasovali za resolucijo, svetovalci SDZ in PLI so se vzdržali, misovci pa so glasovali proti njej.

V nadaljevanju seje sta svetovalca Batello in Candussi načela zadevo odstranjevanja snega z občinskih cest, vendar so jima predlagali, naj predložita ustrezne interpelacije. Nadalje so odobrili načrt za ureditev javnih zelenih površin in sprejeli še druge sklepe. O drugem delu seje bomo poročali v prihodnji številki.

Goriška zastopnika v Vidmu zaradi dežele

Občinski odbor je pod županovim predsedstvom nadaljeval z obravnavo proračuna za leto 1963. V začetku seje je župan sporočil odbornikom, da je prisostvoval komemoraciji padlih ozopovcev v kraju Malga Porzus. Skupno s podžupanom dr. Gallarottijem pa je v Vidmu prisostvoval skupščini parlamentarcev in furlanskih administratorjev, posvečeni ustanovitvi avtonomne dežele Furlanija-Julijska krajina. Odbornike je nadalje seznanil z urejevanjem zadeve okoli goriškega letališča, kjer se bo število tečajev od dosedanjih treh zvišalo na deset.

Sv. Valentin napoveduje bližajočo se pomlad

Danes proslavljamo sv. Valentina. V zvezi s tem praznikom se je udomačil izrek «Sveti Valentin — prvi pomladin». Značilnost tega praznika je v tem, da predstavlja prelomnico med zimo in spomladjo; pravzaprav spada že v spomladansko obdobje.

Gre za ljudski izrek, ki je nastal na podlagi dejanskega preokreta v vremenu. Tudi letos praznujemo sv. Valentina v dokaj ugodnih vremenskih pogojih. Še pred dobrim tednom smo bili skoraj do kolen zasuti s snegom, odjuga, ki je pritisnila kasneje, pa je ozračje tako segrela, da je marsikdo odložil zimsko obleko. Včeraj je bilo kar pošteno toplo in tako bo verjetno tudi danes in vse naslednje dni.

V nedeljo bodo v St. Mavru praznovali svojega patrona sv. Valentina. Po starem običaju se bodo meščani in okoličani v velikem številu odpravili v ta prijeten kraj, tako primeren za krajše izlete v začetku nove sezone. Slovensko planinsko društvo je prav zaradi tega sklenilo v nedeljo imeti svoj letni občni zbor, da bi se njegovi udeleženci popoldne odpravili na prvo turo.

Vreme je sicer precej nestanovitno in se prav lahko dogodi, da nas presenetijo snežne padavine, kot se je to primerilo pred nekaj dnevi v Trstu, Vidmu in tudi v višjih hribih okoli Gorice.

Pri cirkularki se je porezal

Včeraj okrog poldne je prišel po pomoč v goriško bolnišnico 50-letni Leopold Persolja iz Moše. Zdravniki so ugotovili da se je precej močno porezal na desni roki ter so ga zato pridržali za 20 dni na zdravljenju. Persolja je povedal, da se je ranil z žago cirkularko, ko je žagal drva.

Nezgoda žene iz Zdravščine

Včeraj zjutraj ob 9.30 je prišla po pomoč v goriško bolnišnico 35-letna Maria Tullio iz Zdravščine št. 95, ki je malo prej padla doma in se precej močno pobila. Pri pregledu so zdravniki ugotovili, da si je žena zlomila nekaj reber na desni strani ter si prizadejala tudi druge poškodbe ter so jo zato pridržali za 25 dni na zdravljenju.

ODBOR ZA TRGOVINO SOGLAŠA

Blok v Ul. sv. Gabrijela bi bil koristen in potreben

Reforma občinske trošarine in obrtnice za mešetarje

Stalni odbor za trgovino in kredit pri trgovinski zbornici v Gorici je imel pretekli torek ponovno sejo, na kateri je obravnaval razne probleme. Med drugim so razpravljali o reformi občinske trošarine, ki naj bi jo pobirali z obvezno letno pogodbo, kjer je to izvedljivo, ker so na ta način manjši stroški za izterjevanje.

Proučili so tudi zahtevo po otvoritvi novega mejnega prehoda v Ul. sv. Gabrijela v Gorici, predvsem z gospodarskega gledišča. Potem ko so proučili pozitivne in negativne strani tega vprašanja, so po daljši razpravi prišli do zaključka, da bi bilo odprtje tega bloka koristno in potrebno.

Odbor je izrekel svojo soglasnost tudi s pobudo trgovinske zbornice iz Padove, ki se zavzema za to, da bi lahko dobili obrtnice za izvrševanja poklica tisti mešetarji, ki so bili predhodno kaznovani, ker so opravljali to delo brez dovoljenja.

Na Majnici je padel z vespo

Včeraj zjutraj so pripeljali v goriško bolnišnico Gaetana Nikolavšiča iz Gradiške, ki je malo prej padel z vespe na Majnici. Pri padcu se je ranil na desni nogi ter dobil tudi druge poškodbe. Zato so ga pridržali za 25 dni na zdravljenju.

Nezgoda v Gabrjah

Včeraj okrog 16.45 je prišel po pomoč v goriško civilno bolnišnico 53-letni dr. Rodolfo Pertussi iz Gabrij št. 10. Mož se je na steklu porezal na desni nogi in izgubil tudi precej krvi. V bolnišnici so mu nudili prvo pomoč in ga poslali domov. Okreval bo v 6 dneh.

NA DNEVNEM REDU SOBOTNE SEJE

Pokrajinski proračun predvideva 418 milijonov lir primanjkljaja

Samo za pokrajinsko umobolnico bodo potrošili 436 milijonov lir - Pomanjkanje denarja ovira gospodarski in socialni razvoj

Na dnevnem redu za sejo pokrajinskega sveta, ki bo v soboto 16. t.m. je tudi pokrajinski proračun za leto 1963. Ta je bil sicer tudi na dnevnem redu prejšnje seje, vendar pa takrat še ni bil pripravljen niti proračun niti poročilo o njem. Tokrat je odbor pripravil eno in drugo.

V uvodu poročila ugotavlja pokrajinski predsednik dr. Chientaroli, da je to drugi proračun, ki ga predlaga sedanja pokrajinska uprava. Pokrajinski primanjkljaj se bo z njim povečal za nadaljnjih 418 milijonov lir, ker medtem še ni prišla tista pomoč, za katero moleduje pokrajinska uprava rimsko vlado že vrsto let. Prav tako se ni premaknil z mrtve točke predlog, ki ga je lani postavil poslanec Martina glede asanacije pokrajinskih financ, ter še vedno leži v predalih kot predlog, ki čaka, da se bodo nanj spomnili.

Finančna stiska je pokrajinski upravi v veliko oviro pri njenem delu, ker ne more razviti pravega delovnega programa. Kljub temu pa so posamezne postavke v proračunu večje kot lani, tako kar se tiče okrepitve posameznih naprav, kot tudi prejemkov uslužbencev ter skuša biti uprava glede tega enakovredna drugim pokrajinam z mnogo boljšim finančnim položajem.

Tako je predviden dvig upravnih stroškov pokrajinske umobolnice od lanskih 333.100.000 lir na 436 milijonov lir letos. Od tega bo šlo 278,3 milijona lir v breme pokrajine.

Predvideni stroški so omejeni pri drugih postavkah, ki so sicer tudi večje od lani, vendar ne morejo doseči tistih zneskov, ki bi bili potrebni za gospodarski in socialni razvoj.

Kot rečeno se v letošnjem proračunu predvideva primanjkljaj 418 milijonov lir ali 119 milijonov lir več kot lani, ko je znašal 299 milijonov. Če pri tem upoštevamo, da so predvideni tudi večji dohodki in sicer za 110 milijonov, potem je razvidno, da bodo znašali letos stroški 528 milijonov lir več.

Predsednik poudarja v svojem poročilu, da so te številke dokaz postopnega večanja aktivnosti pokrajinske uprave, ki kljub vsem težavam skuša rešiti vsaj osnovne naloge, ki se ji postavljajo. Izgledi za bodočnost niso povsem slabi, ker bi morala naša pokrajina dobiti še prej kot iz predloga poslanca Martine pomoč po zakonskem osnutku 2283, ki predvideva državno podporo za deficitarne občinske in pokrajinske proračune iz leta 1962.

V poročilu se omenja tudi dežel, ki bo v kratkem začela delovati v svojih statutarnih osnovah. Dežela sicer sama po sebi ne bo odpravila vseh težav, lahko pa bo učinkovit pripomoček za razvoj in napredek naše pokrajinske uprave. Pri tem bo seveda potrebno sodelovanje z drugimi pokrajinami dežele, da bo lahko tudi Goriška prispevala po svojih možnostih za skupen razvoj.

RUDNIŠKA KONCESIJA V RAJBLJU LETOS ZAPADE

Prvi pogoj za obnovo naj bo zgraditev predelovalnice ob Beli

Tako so zahtevali predstavniki Kanalske doline in Karnije v Tolmezzu

Na zadnjem zasedanju predstavnikov Karnijske skupnosti, ki je bilo prejšnji mesec v Tolmezzu in v sklopu katere je tudi Kanalska dolina, so med drugim razpravljali tudi o rajbeljskem rudniku cinkove rude. Kot znano ima ta rudnik v zakupu delniška družba Raibl, v kateri ima večino delnic rudarska in kovinarska družba Pertusola, v kateri je skoro izključno francoski kapital. Družbi Raibl poteče koncesija za rudnik letos in sicer dne 30. junija ter jo bo po vsej verjetnosti skušala obnoviti.

Prav v zvezi s tako obnovo, pa bo morala država, preden podaljša dovoljenje za izkoriščanje rudnih bogastev v tem kraju, postaviti določene pogoje glede dela in delovne sile v rudniku in njegovih podjetjih.

Razpravljajoč o tem vprašanju so na sestanku v Tolmezzu sprejeli posebno resolucijo, v kateri ugotavljajo, da družba predeluje rudo v oddaljenih predelovalnicah kot npr. v Crotonu ali pa celo v inozemstvu, medtem ko morajo domači delavci v emigracijo, ker doma ne dobijo primerne zaposlitve. V resoluciji predlagajo med drugim, naj bi zgradili nov obrat za predelavo cinkove svetlice na sotočju reke Bele in Tilmenta, kar bi pocenilo tudi proizvodnjo, ker bi bili manjši prevozni stroški. Obnova rudniške koncesije, pa naj jo dobi ta družba ali pa kdo drug, mora vsebovati točno obvezo, da se zgradi taka predelovalnica na tem področju in sicer najkasneje v treh letih. Taka predelovalnica bi morala imeti dovoljno zmogljivost za predelavo vse rude iz Rajblja. Taka rešitev bi nedvomno bila v gospodarsko korist prebivalcev Kanalske doline, prebivalcev doline reke Bele in sosednih področij, ki spadajo med pasivne gorske predele.

O tej zadevi bi moral razpravljati tudi deželni svet in deželna uprava na splošno, brž ko bo začela delovati in morda ji bo pristojno ministrstvo samo poverilo to nalogo, saj se obnova rudniške koncesije na njenem področju tiče predvsem dežele, njenih prebivalcev in njene uprave.

Otroka sta se ponesrečila

Včeraj popoldne so pripeljali v goriško bolnišnico 2-letnega Fabija Biasinija iz Gorice, Ul. Mameli 3, ki se je s steklom porezal na levem podlaktu. Nudili so mu prvo pomoč. Okreval bo v desetih dneh.

Ob 16.30 pa so pripeljali še 3-letnega Marka Boscaina iz Gorice Ul. Giustiniani 60. Deček se je pri padcu pobil na čelu. Nudili so mu prvo pomoč in ga poslali domov. Okreval bo v 6 dneh. Do nezgode je prišlo v Jugoslaviji, kjer je deček šel z materjo v mesnico in padel pred hišo.

Vozni red vlakov

ODHODI

Proti Trstu: 0.19 (D), 5.48 (A), 6.42 (A), 7.37 (D), 8.02 (A), 9.03 (D), 11.01 (A), 14.02 (A), 15.58 (A) *), 16.40 (A) **), 18.16 (DD), 18.45 (A), 19.58 (A), 21.56 (A), 22.37 (D), 23.15 (DD) ***).

Proti Vidmu: 4.31 (A), 6.24 (A), 6.57 (D), 7.26 (A), 8.01 (D), 10.46 (A), 13 (D), 13.43 (A), 14.38 (DD) ***), 15.41 (A), 17.30 (A), 18.46 (A), 19.57 (D), 20.38 (D), 21.41 (A), 22.41 (A).

Odhod v Novo Gorico, 8.20 (A), 14.04 (A), 20.20 (A).

Povodenj v hiši na Travniku

Včeraj dopoldne so poklicali ob 10. uri goriške gasilce na Travnik, kjer je v stanovanju Anne Brezigar v drugem nadstropju hiše št. 49, ki stoji na vogalu Ul. Bombig, počila vodovodna cev v kopalnici. Ker pa je cev počila pred števcem, niso mogli vode takoj zapreti. Skušali so jo zapreti na ulici pred hišo, pa so morali ugotoviti, da to stanovanje ne prejema vode iz ulične napeljave. Zato so poklicali najprej delavca mestnih podjetij in ko tudi ta ni mogel najti, od kod dobivajo v stanovanje vodo, je prišel še drugi. Končno so le ugotovili, da je vodna napeljava v tem stanovanju povezana z napeljavo neke trgovine v pritličju in šele potem so jo lahko zaprli ter ustavili poplavo.

Medtem je voda iz počene cevi poplavila že vse stanovanje gospe Brezigar in vdrla skozi strop tudi v prvo nadstropje ter v vežo v pritličju. Na srečo je stanovanje v prvem nadstropju prazno in v popravilu. Vendar pa je voda kljub temu napravila precejšnjo škodo, ki je niso mogli takoj oceniti.

Kino

VERDI. 16.30: «West Side Story». Ameriški barvni film v cinemascopu z 10 nagradami Oscar.

CORSO. 16.30: «L'appuntamento», J. C. Pascal in A. Girardot. Klasična francoska kriminalka. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan. Zadnja predstava ob 22.

VITTORIA. 16.00: «La leggenda di Fra Diavolo», T. Russel in C. Hayahareet. Italijanski cinemascope v barvah.

CENTRALE. 17.00: «L'Inferno è per gli eroi», S. M. Quen in B. Dari. Crnobeli ameriški film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna SORANZO, Korzo Verdi št. 57, tel. 28-79.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 9 stopinj ob 14.20, najnižjo 0,2 stopinje nad ničlo. Povprečne dnevne vlage je bilo 85 odstotkov. Od torka do srede zvečer je padel en milimeter dežja.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE IZ TRSTA

gostuje v nedeljo, 17. februarja ob 16. in 20. uri v prosvetni dvorani v Gorici, Verdijev korzo 13 s komedijo v štirih dejanjih

«KADAR SE ŠTORKLJA ZABAVA»

(Andre Raussin)

Sedeži so po 300 in 200 lir, stojišča po 100.

Mladini pod 18. letom vstop prepovedan

DELOVAL BO BIFE'

PROMETNA NESREČA BREZ ČLOVEŠKIH ŽRTEV

Osebni avtomobil v tovornik zaradi nepravilnega prehitevanja

Trčenje je bilo med Ločnikom in Majnico - Osebni avtomobil je prehiteval, ko ni imel proste poti

Sirena rešilnega voza Zelenega križa, ki je naglo vozil po Korzu, je včeraj opoldne na ves glas opozarjala, da se je spet nekaj zgodilo. Telefoniramo Zelenemu križu, kjer nam povedo, da sta se na državni cesti med Majnico in Ločnikom zaletela tovornik in avtomobil.

«Spet kri na asfaltu, spet smrtna žrtev», to je bilo logično vprašanje, ki bi se vsiljevalo vsakomur po tako tragičnih izkušnjah prejšnjih dni, ko so bile samo v enem dnevu tri hude nesreče, od katerih ena smrtna. Osebni avto Fiat 1400 je bil sicer spredaj razbit, toda šofer si ni skrivil niti lasu. Oddahnili smo se. Vsaj enkrat je bilo človeku prizaneseno.

Nesreča se je zgodila zaradi nespametnega prehitevanja. Tovornik s prikolico, ki ga je vozil 51-letni Maggiorino Miani iz Cedada, Borgo Corfu 11, je z zadržano brzino peljal iz Ločnika proti Gorici. Šofer Fiata 1400, 49-letni Antonio Caramel iz Krmina, Ul. Friuli 61 pa je peljal za njim. Ko se mu je vse zdelo, da je cesta prosta, je zavil na levo stran in začel prehitevati. Vtem se je z nasprotne strani, se pravi iz mesta, pripeljal topolinček. Šofer Fiata 1400 je pritisnil na zavore, da bi zmanjšal brzino in zapeljal na desno stran za prikolico. Nekoliko mokra cesta pa je voznika prevarila. Vozilo je zdrsnilo najprej na eno, potem na drugo stran. Ker je šlo še vedno dokaj naglo, je s prednjim delom udarilo v levo dvojno prikolično gumo in jo spravilo iz pravilnega položaja za kakih deset centimetrov. Poškodoval se je tudi sam osebni avtomobil. Znake trčenja je bilo mogoče opaziti na prednjem delu karoserije, kjer se je razbil hladilnik in del karoserije. Šofer osebnega avtomobila je ostal čudežno nepoškodovan. Le prestrašil se je, ko je nemočen prisostvoval trčenju v tovorno vozilo, ki bi utegnilo pošteno zmečkati osebni avtomobil.

Rešilni avtomobil je zapustil kraj nesreče prazen. Prav je tako; da bi bilo vedno tako.

šport šport šport šport šport šport

NAMIZNI TENIS

Nocoj ob 20.30 začetek

(z udeležbo Borovih igralcev)

pokrajinskega prvenstva

Nocoj se bo začelo na sedežu kluba UNI v Ul. Silvio Pellico pokrajinsko prvenstvo v namiznem tenisu. Tega prvenstva se bodo udeležili tudi nekateri predstavniki športnega združenja Bor. Borove barve bodo v hudi konkurenci branili Tomšič, Boris Košuta in Zorko Ščuka, ki se bodo morali nocoj točno ob 20.30 predstaviti organizatorjem.

Ni treba posebej poudariti, da vlada za prvenstvo izredno zanimanje, še posebno, ker zaradi dolgega mrtvila ni znano razmerje sil in niti ni mogoče predvidevati, kdo se bo uvrstil v nadaljnji del tekmovanja.

V nedeljo ob 10. uri pa se bo v Ul. Monte Cengio začelo juniorsko prvenstvo.

Indonezija ne bo več v CIO

SINGAPUR, 13. — Med govorom, ki ga je imel na stadionu v Djakarti je predsednik Sukarno najavil umik Indonezije iz mednarodnega olimpijskega odbora.

MLADINSKI MEDNARODNI NOGOMETNI TURNIR

V Viareggiu zbrana elita raznih držav

Za Jugoslavijo bosta nastopila Partizan in Rijeka

VIAREGGIO, 13. — V petek 15. t. m. se bo začel 15. mednarodni mladinski nogometni turnir za pustni pokal. Ta turnir je del tradicionalnih pustnih prireditev in predstavlja tudi odskočno desko za marsikaterega mladega nogometaša. Že več igralcev, ki so nastopili v Viareggiu, smo kasneje srečali v reprezentanci njihove domovine. Dovolj je da omenimo Milutinovića in Čebinca za Jugoslavijo in celo vrsto Italijanov kot so Frignani, Ghezzi, Salvadore, Trapattoni, Mora itd.

Tudi letošnja izvedba je priklicala v Viareggio elito mladinskih ekip Italije, Jugoslavije, Avstrije, Češkoslovaške, Romunije, Bolgarije in Belgije.

Medtem ko bo Italija polno zasedena z udeležbo enajstoric Interja, Napolija, Fiorentine, Sampdorie, Juventusa, Modene, Milana in Bologne, bosta Jugoslavijo predstavljala zmagovalec turnirja iz 1951. leta Partizan in Rijeka.

Vse te enajstorice so razdelili v štiri izločilne skupine, ki bodo nastopile kakor sledi:

Skupina A

INTER—GRAZ
(Viareggio: petek 15. t. m.)
NAPOLI—PARTIZAN
(Viareggio: sobota 16.)
GRAZ—INTER
(Massa: ponedeljek 18.)
PARTIZAN—NAPOLI
(Pietrasanta: ponedeljek 18.)

Skupina B

FIORENTINA—BAYERN
(Montecatini: sobota 16.)
SAMPDORIA—PROGRESSUL
(Pisa: sobota 16.)
BAYERN—FIORENTINA
(Montecatini: ponedeljek 18.)
PROGRESSUL—SAMPDORIA
(La Spezia: ponedeljek 18.)

Skupina C

JUVENTUS—RIJEKA
(Pontedera: sobota 16.)
MODENA—DUKLA
(Massa: sobota 16.)
RIJEKA—JUVENTUS
(Montecatini: torek 19.)
DUKLA—MODENA
(Pisa: torek 19.)

Skupina D

MILAN—DARING
(La Spezia: sobota 16.)
BOLOGNA—CDNA
(Poggibonsi: sobota 16.)
DARING—MILAN
(Viareggio: torek 19.)
CDNA—BOLOGNA
(F. dei Marmi: torek 19.)

Zmagovalca A skupine se bosta spoprijela med seboj v sredo, 20. v Viareggiu; B skupine pa v Pistoji, v četrtek, 21. v Viareggiu C skupine in D skupine v Pisi. Polfinale mel zmagovalcema C in D skupine bo v soboto, 23. v Viareggiu, A in B pa v Pistoji. Finalna tekma bo v ponedeljek, 25. t. m. v Viareggiu.

ZLATA KNJIGA ZMAGOVALCEV

1949	Milan
1950	Sampdoria
1951	Partizan (Beograd)
1952	Milan
1953	Milan
1954	LR Vicenza
1955	LR Vicenza
1956	Spartak (Praga)
1957	Milan
1958	Sampdoria
1959	Milan
1960	Milan
1961	Juventus
1962	Inter

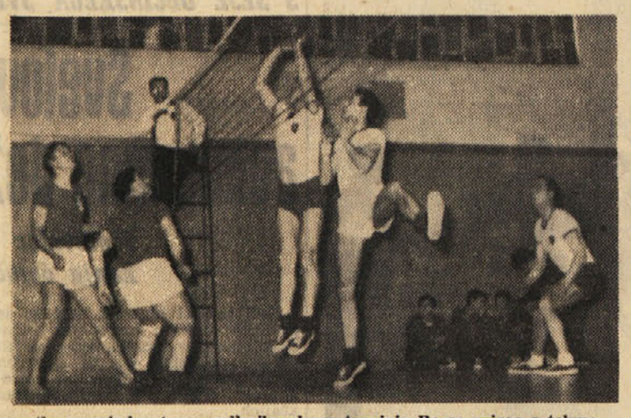

S spomladanskega odbojkarskega turnirja Bora: prizor s tekme Gasilci — Agi

Skupina smučarjev, ki so se udeležili Borovega tekmovanja v veleslalomu

Zmagovalna ekipa Bora

Možina, četrti na cilju, med tekmovanjem

NA VČERAJŠNJEM TRENINGU V COVERCIANU

Učinkovitost in prodornost igralcev B reprezentance

Trije goli Petrisa - Tudi mladinsko moštvo zadovoljilo

FLORENCA, 13. — Današnji dan je bil zelo primeren za vrsto treningov ki so jih imeli v športnem centru v Covercianu najprej junibrji, ki se pripravljajo za nastop v izločilnem kolu mladinskega mednarodnega turnirja UFFA, ki bo 2. marca proti Španiji, in nato igralci, ki bodo prišli v poštev za sestavo B reprezentance.

Trening najmlajših se je zaključil z zmago sivih z 2:1, vendar se lahko reče, da bodo reprezentanco sestavili v glavnem iz igralcev, ki so nastopili v plavem dresu. Selektor Galuzzi, ne bo več povabil na skupni trening igralcev, ki se bodo zbrali 25. februarja, ko bo objavljen seznam izbranih nogometašev.

Tehnični komisar za državno reprezentanco Fabbri pa je popoldne prisostvoval treningu igralcev, ki pridejo v poštev za B reprezentanco. Vse povabljene je Fabbri razdelil v dve enajstorici. Prva je nastopila proti moštvu C lige Arezzu, druga pa proti enajstorici Pistoiese.

Prvo moštvo B reprezentance se v prvem polčasu ni znašlo in Arezzu se je tako posrečilo zaključiti ta del igre neodločeno brez gola. V drugem delu igre pa so se B reprezetanti bolj vigrali in so se držali navodil Fabbrija. Igra je bila zato hitrejša in že v 5' je Mazzola povedel reprezentanco v vodstvo. Deset minut kasneje je Nicole zaokrožil rezultat, v 25' minuti pa je Renna dosegel tretji gol.

Bolj živahna in zanimiva je bila igra drugega moštva B reprezentance, ki je že v prvem polčasu s Petrisom v 6', z De Sistijem v 15' in ponovno s Petrisom v 16' dosegla tri gole. V drugem delu igre je bil Petris še enkrat učinkovit, Domenghini pa je v 26' zaključil vrsto dosežkov.

Izida:
I. moštvo - Arezzo 3:0 (0:0)
II. moštvo - Pistoiese 5:0 (3:0)

Igralci B reprezentance so nastopili kakor sledi:

Prvo moštvo: Vieri; Burgnich, Facchetti; Bolchi (Carrano), Guarneri, Picchi; Renna, Mazzola, Nicole, Dell'Angelo, Corso.

Drugo moštvo: Bruschini; Noletti, Buzzacchera; Malatrasi, Stenti, Carrano (Dell'Angelo); Domenghini, De Sisti, Petris, Golin (jun. reprez.), Stacchini.

* * *

MILAN, 13. — Športni sodnik je med drugim kaznoval tudi igralca Triestine Frigerija z opozorilom in z globo 6.000 lir.

ZAGREB, 13. — V povratni tekmi turnirja za pokal sejemskih mest je zagrebški Dinamo premagal belgijsko moštvo Union St. Gilloise 3:2 (2:1) in se uvrstil v četrtfinale

HITROSTNO DRSANJE

Svetovno prvenstvo brez J. Koreje?

SEUL, 13. — Južnokorejska vlada je naročila korejski zvezi za drsanje na ledu naj ne pošlje reprezentance na svetovno prvenstvo v tej panogi. To pa zaradi tega, ker se bo prvenstva udeležila tudi reprezentanca Severne Koreje.

BOKS

Šestim boksarjem predpisan počitek

RIM, 13. — Šestim profesionalnim boksarjem, med katerimi je tudi italijanski prvak težke kategorije Sante Amonti, so danes na predlog glavnega zdravniškega odbora italijanske boksarske zveze, predpisali počitek. To so danes uradno javili. Gre za boksarje Perroneja, kateremu so predpisali 6 mesecev počitka, Amontija (4 mesece), Briscija (3 mesece), Ilagija (3 mesece), Brazilca Teixeiro (3 mesece) in Melisa (3 mesece).

* * *

BRESCIA, 13. — Amontija je sklep boksarske zveze, ki mu je predpisala počitek, zelo presenetil. Ta sklep mu bo preprečil dvoboj z De Piccolijem, ki bi moral biti prihodnji mesec, in bo zaradi prepovedi nastopa prav gotovo izgubil «za mizo» naslov prvaka. Istočasno ga je presenetil odlok zveze, s katerim ga je kaznovala s 750.000 lirami globe, ker ni nastopil proti ameriškemu črncu Johnu Henryju. Amontijev prokurator je takoj vložil proti sklepu boksarske zveze priziv.

* * *

RIM, 13. — Govori se, da bo Luigi Proietti zaprosil organizatorje, da bi odgodili dvoboj za naslov evropskega prvaka srednjeteže kategorije Rinaldi - Schoeppner. To pa zaradi tega, ker je italijanski boksar telesno izmučen.

IZ KOPRSKEGA OKRAJA

Vsi čutijo potrebo po kvalitetnem društvu

Združevanje športnih organizacij bivšega goriškega in koprskega okraja

V Kopru se je začela široka akcija za ustanovitev kvalitetnega športnega društva, ki naj bi se imenoval ŠD Koper. Športniki in ljubitelji športa že dolgo časa čutijo potrebo po ustanovitvi takega društva, ziasti pa je to pomembno zdaj, ko se je Koper po združitvi okrajev uvrstil med štiri najpomembnejša slovenska mesta. Prvi pripravljalni sestanek za ustanovitev društva je bil v nedeljo dopoldne v Kopru. Na njem so ustanovili iniciativni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za ustanovni občni zbor.

Novo društvo bo zajelo najprej nogometaše, nato pa se bodo vključili tudi atleti in drugi športniki. Osnovna naloga društva bo seveda skrb za množičnost, hkrati pa se bodo prizadevali, da dobi Koper nekaj predstavnikov tudi v republiških ligah. Prav zaradi pomanjkanja kvalitetnih prireditev namreč precej pada zanimanje za šport med mladino. Novo društvo si namerava preskrbeti solidno materialno osnovo, s tem da bi organiziralo širok krog stalnih in podpornih članov.

* * *

V okraju se nadaljujejo združevanja športnih organizacij bivšega goriškega in koprskega okraja. Prejšnji teden so med drugim ustanovili enotno okrajno komisijo za rokomet. Komisija je sklenila, da bodo jeseni začeli z novim sistemom tekmovanja. Najboljša primorska moštva (osem) bodo vključili v kvalitetno primorsko rokometno ligo. Razen tega bodo obstajaja še medobčinska in občinska tekmovanja, tako bi zajeli v rokometno tekmovanje ne samo klube in društva, marveč tudi športne aktive po šolah in tovarnah.

* * *

Idrijski sankači se lepo uveljavljajo. Na mednarodnih sankaških tekmah na Jesenicah je Gosler zasedel prvo mesto med člani, medtem ko je bila Zigonova tretja pri članicah. V ekipni razvrstitvi so bili Idrijčani tretji med devetimi ekipami. Tekmovanja se je udeležilo tudi 17 Avstrijcev.

ZA DANAŠNJO KOŠARKARSKO TEKMO V BOLOGNI

Italijani bolj vigrani Jugoslovani bolj prodorni

Trije cilji Italije: ohraniti nepremagljivost na domačih tleh oddolžitev za pretekle poraze in izenačiti število zmag

Moški košarkarski reprezentanci Italije in Jugoslavije se bosta danes pomerili štirinajstič v povojnem obdobju. Za obe ekipi je to že druga tekma v tem letu in obe imata za seboj tesni in težki zmagi nad istim nasprotnikom, to je francosko reprezentanco, katero so Italijani odpravili šele po podaljšku regularnega časa. Preden se lotimo predvidevanj, je morda bolje, da si na kratko ogledamo izide prejšnjih dvobojev. Italija in Jugoslavija sta se od 1947 do danes spoprijeli trinajstkrat. Obe reprezentanci sta na domačih tleh ohranili nepremagljivost, osemkrat pa sta se reprezentanci spoprijeli na mednarodnih tleh: Italijani so trikrat zapustili igrišče kot zmagovalci, Jugoslovani pa so bili petkrat uspešni. Bilanca je torej bolj ugodna za Jugoslovane, ki vodijo s 7 zmagami proti 6.

Če gledamo s tega zornega kota, so Jugoslovani tudi danes favoriti za zmago. Omeniti je treba, da je zadnji poraz doživela 1958. leta. V tem obdobju pa je jugoslovanska košarka žela celo vrsto uspehov ter je v Evropi neoporečno zavzela za Sovjetsko zvezo drugo mesto.

Jugoslavija je torej pravcata velesila v tej športni panogi. Poleg drugega mesta na evropskem prvenstvu 1961. leta je Jugoslavija zasedla prva mesta na balkanskih in sredozemskih igrah. Poleg teh pozitivnih pa trenutno tudi ostajajo tudi negativne okolnosti. Letošnji koledar jugoslovanske reprezentance je bogat kot še nikoli prej in predvideva skoraj 30 mednarodnih nastopov. Jugoslavija ro sodelovala na svetovnem prvenstvu, ki bo maja v Braziliji (6 do 8 tekem), dvakrat se bo pomerila s Sovjetsko zvezo in dvakrat s ČSSR. Osem srečanj bo zaigrala na Evropskem prvenstvu oktobra, štiri na balkanskih ter šest na sredozemskih igrah v Neaplju.

Sezona je torej preveč bogata. Igralci bodo morali že sedaj šteditі s svojimi silami. Tu je treba pripomniti, da se je jugoslovansko prvenstvo zaključilo pred štirimi meseci s posledicami, da igralci niso v najboljši formi. Drugi, kot na pr. Daneu, imajo vojaške obveznosti, kar brez dvoma negativno učinkuje na atletske sposobnosti. Ne smemo pozabiti na negativno plat preosnove igre za nastop na svetovnem prvenstvu. Trener Nikolić je s tem delom že začel in je proti Franciji preizkusil nov sistem igre, ki pa se ni preveč obnesel.

Italija nas je z igro proti Franciji razočarala tem bolj, ker razpolaga z visokim številom kvalitetnih igralcev. Upoštevati pa moramo, da je bil to prvi nastop reprezentance. Če ni prišla do izraza vigranost, smo pa lahko občudovali atletsko pripravo posameznih tekmovalcev, zaradi česar smo lahko prepričani, da bodo Italijani zaigrali proti Jugoslaviji veliko bolje kot proti Francozom.

Na katero stran se bo nagnila tehtnica?

Menimo, da ima Italija kljub vsemu lahko prednost. Njena ekipa je bolj izenačena in rezervni igralci so rezerve le po imenu. Jugoslavija se lahko ponaša z večjo prodornostjo. Korač, Petričević in Djurić so zaradi svoje višine skoraj nezadržni. Prvi je tudi najboljši strelec, saj je med prvenstvom dosegel 666 košev, v državnem dresu pa je v 48 nastopih prinesel jugoslovanskim barvam 1129 točk. Čeprav je Petričević nestaln in prepočasen, vendar lahko sam odloči tekmo v korist domačih barv in to predvsem zaradi točnosti v realiziranju prostih metov.

Za Jugoslavijo bo torej Italija trd oreh predvsem, ker imajo Italijani tri cilje: ohraniti nepremagljivost domačega igrišča, oddolžiti se za pretekle poraze in izenačiti z Jugoslovani število zmag.

Postavi za danes

Italija

Giomo, Pellanera, Lombardi, Pieri, Bertini, Vittori, Riminucci, Gatti, Ongaro, Gavagnin, Vianello, Dal Pozzo.

Jugoslavija

Korač, Daneu, Nikolić, Djurić, Troskot, Cvetković, Dragojlović, Logar, Bojović, Kovačić, Petričević, Djerdja.

EVROPSKI POKAL KOŠARKARSKIH PRVAKOV

V četrtfinalu turnirja Simmenthal za Italijo Olimpija za Jugoslavijo

Imena osmih četrtfinalistov šestega tekmovanja košarkarjev za Evropski pokal prvakov so že znana. To so: Wisla (Poljska), ki je premagala predstavnika Nizozemske in Luksemburga, madžarski Honved, ki je premagal predstavnika Turčije in Romunije, milanski Simmenthal, ki je premagal predstavnika Maroka in Zahodne Nemčije, Real Madrid, ki je izločil predstavnika Portugalske in Grčije ter Spartak-Brno (ČSSR), ki je odpravil belgijskega in finskega prvaka in moskovski CSKA, ki je premagal Spartaka iz Sofije. Poleg navedenih ima pravico vstopa v zaključno fazo tekmovanja še Dinamo iz Tbilisa, ki je lani nadmočno odpravil vse ostale konkurente. Osmo mesto v evropski ekipi je zasedla ljubljanska ekipa. Njena uvrstitev v to ožjo skupinico je bila po samem začetku tekmovanja večkrat v nevarnosti, ker ljubljanski študentje niso po odhodu Daneva zmogli več standardnega nivoja. Že proti prvem nasprotniku je bilo jasno, da Olimpija preživlja resno krizo. Vendar je prvo srečanje uspešno steklo in izraelski prvak Makabi je moral kloniti z rezultatom 60:46. Študentje pa so v povratni tekmi presenetili svojo publiko z dokaj slabo igro in so na domačih tleh okusili grenkobo poraza 71:72. Kljub temu pa jim je bila dana možnost napredovanja.

Pot jih je nato vodila v Pariz, kjer jih je čakal francoski prvak Bagnolet. Težave pa so se začele že pri francoskih vizumih. V zadnjem trenutku pa so vendar to oviro prebrodili in Olimpija je odpotovala z letalom in se pravočasno prijavila na igrišče. Tudi na pariškem parketu ni šlo bolje. Domačini so kaj kmalu prevzeli vodstvo igre in zmagali z devetnajstimi točkami naskoka ter tako postavili hipoteko na pridobitev pravice nastopa v nadaljnjem delu tekmovanja.

Ljubljančani so se vrnili domov demoralizirani, vendar kaj kmalu je v njih zrastel odpor in odločili so se poskusiti vse kar je bilo mogoče, da bi v povratni tekmi tekmi nadoknadili težak pasiv.

Šele v teh trenutkih so ljubljanski študentje in njihovo vodstvo pokazali vso svojo moralno moč. Ostri treningi so sledili dan za dnem. Na areno je stopil sam trener, bivši igralec inž. Kristančič, pripravljen igrati vlogo režiserja. Olimpija se je morala otresti občutka manjvrednosti in nezmožnosti, ki jo je držal od odhoda svojega kapetana.

Bagnolet je prišel v Ljubljano. Nabito polna športna palača v stavišča je nestrpno čakala na nastop Olimpije z upom, da bo uspe velik podvig.

Igra se je pričela in študenti so začeli nizati točko za točko. Ob navdušenem bodrenju publike je Olimpija skušala zmleti nasprotnike. Ti pa so se dobro držali in ob zaključku prvega polčasa je ekipi ločilo le 9 točk. Morda bi tekma šla dalje po istem tiru, bi ostal ves trud domačinov brez sadu. V nastavku igre pa je ljubljanska ekipa pokazala, da je vredna evropskega slovesa. Morda v prid se je rezultat tako naglo dvigal, da so se gledalci vprašali, kje so meje Olimpije. Ob koncu nem žvižgu kapetan gostujoče ekipe ni verjel svojim očem, ko je gledal na semaforu rezultat 108:98.

Podvig, v katerega so le najbolj navdušeni navijači upali, je uspel.

* * *

Na zasedanju mednarodne košarkarske zveze so v nedeljo izbrali razpored tekem za zaključni del tekmovanja.

Jugoslovanski prvak se bo v četrtfinalu pomeril s prvakom ČSSR Špartakom iz Brna. Prva tekma bo v Ljubljani, povratna pa v Brnu.

V kolikor uspe Olimpiji odpraviti Čehe, se bo pomerila v finalu z lanskoletnim nasprotnikom Realom iz Madrida.

Kljub težkočam ne bi presenetila njena uvrstitev v finalno tekmovanja, kar bi predstavljalo po častnem mestu na evropskem prvenstvu, največji podvig jugoslovanske košarke.

V ostalih tekmah četrtfinala bodo pomerili: Dinamo (Tbilisi)—Simmenthal (Milan); Real Madrid—Honved (Budimpešta) ter CSKA (Moskva)—Wisla (Harkov).

PROF. TONE PENKO

Srečanje z medvedom

Čeprav smo že napisali, da je Srečanj z medvedom konec, je pa le še ostalo srečanje, ki ga moramo objaviti.

Ne morem mimo, da ne bi omenil še znamenitega srečanja z medvedom, ki ni ostalo znano samo v domačem kraju, marveč za katero je zvedel svet.

Tu pri nas v Trstu izhajajo slovenski časopisi, tiskajo tudi slovenske knjige. O marsičem se bere v teh časopisih in knjigah. Ne vem če se je že kje moglo brati o znamenitem Tržačanu, ki je opisal lepoto naših planin. Kaj pravimo opisal, opeval in proslavil je naše gore. Glas o njih lepoti je prodrl v širni svet po njegovi pisani besedi. Saj pravim o tem znamenitem obiskovalcu gora, o tem nežnem pesniku naših planin, ki je bil v našem mestu doma, nisem dosedaj v naših časopisih in knjigah, ki jih pri nas pišejo in tiskajo, še prav ničesar mogel zaslediti. Škoda, spomin nanj je v našem mestu še živ: dr. Juliju Kugyju, ki so mu pred par leti postavili krasen spomenik v Trenti, bi se dalo marsikaj zanimivega napisati.

Dr. Julij Kugy je opisal znamenito srečanje z medvedom v triglavskem pogorju. Širom sveta je najti njegove knjige, širom sveta je mogoče čitati o tem svojevrstnem srečanju z medvedom. Moža, ki se je srečal z medvedom in se z njim boril, imenuje dr. Kugy — der Baerentoeter — morilec medveda.

Tupatam me zanese pot v Gorico, toda vedno ob takem času ali pa v takih okoliščinah, da ne utegnem, ali pa ne morem v goriški muzej. Kolikokrat sem se že namenil, da bom prav zares šel, pa je vedno prišlo kaj vmes. Dve stvari sta, ki me vlečeta tja. No pa bom povedal obedve.

Pred leti se pogovarjam s tržaškim narovoslovcem, velikim znanstvenikom. Predeva in tkeva misli in stavke, pa me vpraša, če sem že bil v goriškem muzeju. «Veste», mi pravi, «vem, da so imeli pred leti na podstrešju goriškega muzeja veliko zbirko polžev, ki jo je nabral neki naš človek. Čakajte,» je grebel in iskal po spominu, «da, neki Erjavec je bil to. Ste že kdaj čuli to ime?» Dobremu učenemu gospodu sem pojasnil, kdo je bil Erjavec in da mi je ime zelo dobro znano in, da o njem še kaj več vem, kot samo ime in, da je zbiral polže.

Druga stvar, ki me mika v tem muzeju je, če še imajo kožo tistega znamenitega medveda, ki ga opisuje v zvezi z morilcem medveda dr. Kugy. To medvedovo kožo je nekdo pred devetdesetimi leti kupil goriški grof Coronini in jo je daroval goriškemu muzeju. Grof Coronini je kupil to kožo od Trentarja Tožbarja, ki so mu po domače rekli Špik. Tožbar-Špik je bil reven trentarski človek. Hišico je imel poleg trentarske cerkvice, bil je trentarski cerkovnik, delavec, gozdar, lovec. Težko je v Trenti življenje in težko si je zaslužiti vsakdanji kruh.

Tožbar je hodil po svetu iz kraja v kraj in kazal medvedovo kožo. To je koža tistega medveda, ki ga je sam ubil in treščil v prepad, toda preden je medveda ubil in ga treščil v prepad, mu je v hudi borbi iz lica v lice, odtrgal, odgriznil medved spodnjo čeljust in jezik.

To se je zgodilo visoko v planinah. Nekje pod Prisankom na trentarski strani. V tej hudi borbi je priskočil Špiku na pomoč tovariš Strukelj, s katerim sta skupaj lovila medveda. Tovarišu Strukelju je medved odgriznil peto.

Bilo je visoko v hribih, daleč od doma — eden brez pete na eni nogi, drugi brez jezika in spodnje čeljusti. Si ju predstavljate. Ta dva človeka, eden hujši bolnik in ranjenec kot drugi, prideta sama domov v Trento.

To je bilo pred dva in devetdesetimi leti. Takrat ni bilo široke asfaltirane poti skozi Trento, lepe bele naglajene ceste čez Vršič v Savsko dolino. Ni bilo planine nadelanih, steza. Čez divjino, drn in strn, sta se bolj mrtva kot živa privlekla domov. Drugi dan pa gre Tožbar-Špik čez Vršič peš v Kranjsko goro in nato ga odpeljejo v bolnico v Ljubljano.

Dolgo se je zdravil Tožbar v Ljubljani. Medveda so Trentarji v prepadu našli, seveda pojedli, saj je meso dobro, kožo so pa pustili za Tožbarja. Ustrojil jo je in hodil z njo po svetu in ljudje so dajali siromaku, kolikor so pač mogli. Kaj bi mu ne dajali. Spodnje čeljusti in jezika ni imel. Obraz je imel zavit v višnjevkasto ruto, da mu ni bilo videti grde nakaze na obrazu. Govoriti ni mogel. Užival je samo tekoče. Vedno je nosil s seboj dolg lijaček. Dolgo cev si je nastavil na grlo in z žlico si je jed vlival v lijak. Najraje se je vsedel pri tem na stopnice in se dobro nagnil nazaj, da mu je lažje tekla tekočina naravnost v grlo navzdol.

Grofu Coroniniju se je ubožec zasmilil, pa mu je za velik denar odkupil kožo tega medveda in jo daroval muzeju v Gorici. No vidite, to bi rad zvedel, če še imajo to kožo tam v muzeju.

Tožbar in Štrukelj sta šla na medveda. Bilo je na dan svetega Marka pred dvaindevetdesetimi leti. Noč sta prespala visoko v planinah. Zjutraj zgodaj sta zasledila medveda. Iskala sta ga, šla za sledom. Prvi ga je spazil Tožbar. Počenil je za skalo in ko se je medved dovolj približal je upalil vanj. Zagrmelo je. Medved se je stresel, mahal s prednjima šapama okoli sebe. Strašno je rjovel in odšel nazaj v gozd. Tožbar je nabil puško in šel za njim. Na ovinku sta se srečala lovec in ranjen medved. Medved je bil tik nad prepadom. Medved je šel lovcu naspro. lovec je ustrelil. Brez uspeha. Ko je polnil puško, ni dal v njo krogle. Bilo je to usodno. Spopripela sta se z medvedom. Še prej je lovec zlomil puško na medvedovi glavi.

Tožbar je bil zdrav, prirojen človek. Brez spodnje čeljusti in jezika je živel še trideset let. Delal in mučil se je prej, ko je bil še tak, kot drugi ljudje. Pa ni umrl naravne smrti. Kje še. Ni se sicer enkrat boril z medvedom, pa pa sta nekje v planinah s nom podirala debela drevesa. Padlo je nanj deblo in ga ubilo.

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33 82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. st 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir — Vnaprej: letna 1800 lir, polletna 3500 lir celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 100, finančno-upravni 150, osmrtnice 120 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. Odgovorni urednik: STANISLAV BENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst